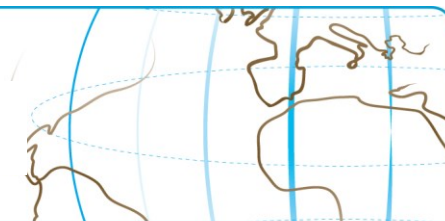

RAPPORT OG PLANER

SENTER FOR INTERNASJONALISERING AV UTDANNING

2013 / 2014

Innhold

1	Styrets innledning	3
2	Måloppnåelse for 2013 i henhold til mål og styringsparametere fastsatt av Kunnskapsdepartementet	5
2.1	Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning	5
2.1.1	Kunnskapsbaserte innspill til politikkutforming	5
2.1.2	Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering	9
2.2	Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører	13
2.2.1	Effektiv forvaltning av programmer og ordninger i grunnopplæringen	13
2.2.2	Effektiv forvaltning av programmer og ordninger i høyere utdanning	15
2.2.3	Synergier mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon	17
2.2.4	Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet	22
2.3	Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag	23
2.3.1	Utvikling av SIU som lærende organisasjon	23
2.3.2	Øke samhandling på tvers i organisasjonen og styrke intern kommunikasjon	24
2.3.3	Profesjonalisere arbeidet med å synliggjøre SIU som oppdragsorganisasjon	25
3	Annen rapportering	27
3.1	Implementering av nye oppgaver i 2013 knyttet til kvalitetssikring av kortere studieopphold i utlandet	27
3.2	Oppfølging etter etatsstyringsmøtet: rapportering på forventninger formidlet etter etatsstyringsmøtet	27
3.3	Midler tildelt over andre kapitler (kap. 252, 281, 288) og supplerende tildelingsbrev i løpet av 2013	31
3.4	Regnskap 2013	34
3.4.1	Vesentlige endringer i resultat- og balanseposter i forhold til tidligere årsregnskap	35
3.5	Personaldata	39
3.6	HMS og arbeidsmiljø	40
3.7	Rapportering på likestilling	41
3.8	Arealdata	42
3.9	Samfunnssikkerhet og beredskap	43
4	Planer for 2014	44
4.1	VPL 2014	44
4.1.1	Plan for tildelt bevilgning 2014	49
4.2	Risikovurdering 2014	51
5	Vedlegg	58
5.1	Statistikk over programaktiviteten	58
5.2	Andre vedlegg: publikasjoner	68

1 Styrets innledning

Som kompetansesenter er SIU med på å kvalifisere de politiske beslutninger om retninger i internasjonalisering av utdanning i Norge, og styret ønsker at SIU skal bidra til dette i enda større grad. Styret ønsker å skape best mulig evidensgrunnlag for politikkutforming, der man målbærer meninger og gir konkrete anbefalinger. Styret er videre sterkt opptatt av at organisasjonen fortsatt skal være et sentralt bindeledd mellom nasjonal politikkformulering og utdanningssektorens behov og interesser på internasjonaliseringsområdet. Derfor er styret opptatt av at SIU videreutvikler en god nettverksstruktur for å fange opp relevant kunnskap om sektoren. Gjennom SIUs styrende dokumenter, dvs. strategi 2012-16, forretningsplanen, budsjettet og virksomhetsplanen for 2014, har styret nå tydeliggjort SIUs satsinger og videre utvikling.

2013 har vært et år med stor aktivitet, både for SIUs administrasjon og for styret. Etter at 2012 ga utfordringer i form av endringer og bortfall i oppdragsporteføljen, har 2013 vært et år med fokus på muligheter. Styret har prioritert arbeidet med å utvikle en forretningsplan for SIU. Forretningsplanen ble godkjent i november, og arbeidet med dette har hatt en sentral plass på møtene i hele 2013.

SIUs sårbarhet som organisasjon ble tydeliggjort i 2012, og styret ønsket derfor en kartlegging av alternative målgrupper og oppdragsgivere. Prosessen for å utvikle en forretningsplan involverte hele organisasjonen, og har bidratt til økt fokus på muligheter for videreutvikling av SIU i hele organisasjonen. Forretningsplanen konkluderer med fire hovedområder for videreutvikling de neste fire årene. Disse må ses i sammenheng med SIUs overordnede strategi for årene 2012-2016 som vektlegger SIUs rolle som kompetansesenter. I budsjett og virksomhetsplan for 2014 har styret lagt vekt på tiltak og satsinger som skal bidra til å følge opp forretningsplanens fire definerte utviklingsområder:

- BRIKS + Japan
- Kunnskapstriangel
- Profilerings og rekruttering
- Internasjonalisering i grunnopplæringen

SIU vil utvikle handlingsplaner innenfor hvert av disse områdene i 2014. Flere av hovedsatsingene griper inn i hverandre, for eksempel vil arbeidet med BRIKS + Japan, kunnskapstriangelen samt profilerings være tett knyttet sammen. SIU vil fortsette arbeidet med å styrke koblingen mellom utdanning og forskning, samtidig som det er nødvendig å styrke koblingen til arbeids- og næringslivet.

I 2013 har SIU hatt ekstra fokus på å etablere og videreutvikle dialog og samarbeid med andre nasjonale aktører med delansvar på profileringsområdet. Profileringsmandatet er også i økende grad sett i sammenheng med prioriteringer innenfor programadministrasjon, og det er gjennomført flere tiltak rettet mot prioriterte satsningsland.

Styret er tilfreds med arbeidet med programforvaltningen på ulike nivåer, både vanlig drift og arbeidet med å videreutvikle virkemidler og tiltak. Programforvaltning er en del av SIUs

kjerneaktivitet, og er viktig for at SIU skal fungere som et kompetansesenter for sektoren. SIU har også fått flere nye eksterne oppdrag i 2013.

SIUs fremste målsetting i strategi, forretningsplan og virksomhetsplan er å videreutvikle kompetansesenterrollen. I 2013 har SIU jobbet med et oppdrag fra Kunnskapsdepartementet med målsetting om å bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for samarbeid med høyt prioriterte land utenfor Europa, nærmere bestemt BRIKS-landene og Japan. Både myndigheter og de høyere utdanningsinstitusjonene er målgrupper, og arbeidet med formidling av kunnskap opparbeidet gjennom oppdraget vil fortsette i 2014. I tillegg har SIU gjort en komparativ studie der Norges virkemidler og tilnærming til samarbeid med BRIKS-landene og Japan ses i sammenheng med tilsvarende i Finland, Sverige, Danmark, Tyskland og Nederland.

Sluttrapporten for prosjektet ble levert 1. mars 2014. Styret vil fremheve styrkingen av SIUs landkompetanse som dette prosjektet innebærer, og ser svært positivt på SIUs økte aktivitet med innspill til politikkkutforming, både gjennom det nevnte oppdraget og via andre kanaler og rapporter.

SIUs økte satsing på målgruppetilpasning av blant annet kommunikasjonstiltak er viktig for å forbedre formidlingen av både internasjonaliseringskunnskap og virkemidler. I 2013 har SIU blant annet gitt ut to SIU-magasin; ett for høyere utdanning og ett for grunnopplæringen. Innholdet dreier seg om sentrale temaer og spørsmål innenfor internasjonalisering, med hovedvekt på resultatformidling. SIU har redaktøransvar for fire nettsteder som gjenspeiler SIUs målgrupper: siu.no, nordplusonline.org, studeritlandet.no og studyinnorway.no. Oppgradering, justeringer og videreutvikling av nettstedene er viktig for SIU.

SIU tilbyr sektoren flere møteplasser og arenaer for faglig utvikling og deling av kunnskap og erfaringer, og styret ser særlig positivt på at Internasjonaliseringskonferansen har blitt et stort arrangement som er kjent og verdsatt i sektoren. IK 14 gikk av stabelen i mars og arbeidet med IK 15 er allerede i gang. For grunnopplæringen har LLP-konferansen vært det store årlige arrangementet, men styret ønsker nå å etablere en tilsvarende internasjonaliseringskonferanse for grunn- og videregående opplæring som for høyere utdanning.

Arbeidet med forberedelser av det nye EU-programmet Erasmus+ har vært høyt prioritert i 2013, og styret ser fram til at programmet operasjonaliseres og tas i bruk i 2014. SIU vil fortsette å samarbeide med andre sentrale aktører som Norges forskningsråd og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) for å sikre best mulig norsk deltakelse i Erasmus+.

I 2013 har styret hatt økt fokus på beredskap og sikkerhet, både for de ansatte og for SIUs administrasjon og drift. Det har vært gjennomført flere kriseøvelser i organisasjonen og det jobbes også systematisk med risikostyring og beredskapsplaner. Det arbeides kontinuerlig med ytterligere profesjonalisering av økonomi- og saksbehandlingssystemer.

SIUs styre ble oppnevnt av Kunnskapsdepartementet med funksjonstid fra 1. juli 2011 til 30. juni 2015. I september 2013 gjennomførte styret en midtveisevaluering av eget arbeid, og diskuterte hvordan arbeidet i den resterende styreperioden kan videreføres og utvikles, særlig med tanke på styrets strategiske rolle.

2 Måloppnåelse for 2013 i henhold til mål og styringsparametere fastsatt av Kunnskapsdepartementet

2.1 Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning

STYRINGSPARAMETER 1

2.1.1 Kunnskapsbaserte innspill til politikkutforming

Kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering av utdanning

Gjennom supplerende tildelingsbrev for 2012, ga Kunnskapsdepartementet SIU i oppdrag å bidra til styrke kunnskapsgrunnlaget for samarbeid med høyt prioriterte land utenfor Europa. Prosjektet tar for seg BRIKS-landene og Japan, og har utgjort en betydelig del av arbeidet ved Avdeling for utredning og analyse, samtidig som også Avdeling for høyere utdanning har medvirket.

Prosjektet har to hovedkomponenter: For det første er det basert på økt kunnskap om samarbeidslandene som en nødvendighet for å styrke og videreutvikle samarbeid med de aktuelle landene, som alle skiller seg sterkt fra Norge på de fleste områder. Prosjektet har medført en kraftig forsterkning av SIUs arbeid med å framskaffe og formidle relevant landkunnskap. Ved utgangen av 2013 har SIU utarbeidet landrapporter om høyere utdanning og perspektiver på samarbeid for Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Både myndigheter og de høyere utdanningsinstitusjonene er målgrupper, og arbeidet med formidling vil fortsette i 2014.

Det er ingen opplagt sammenheng mellom samarbeid med disse landene og økt kvalitet i norsk utdanning. Tvert om har de fleste av disse landene store kvalitetsmessige utfordringer, noe som preger norske institusjoners tilnærming til flere av landene. Den økte kunnskapen prosjektet bidrar med vil kunne gjøre det lettere for norske aktører å manøvrere i til dels uoversiktlige landskap, ofte med store variasjoner. Hvorvidt dette oppnås avhenger av god kunnskapsformidling fra SIU sin side gjennom ulike fora og arenaer, og at institusjonene finner informasjonen nyttig og brukbar.

Den andre hovedkomponenten i prosjektet er en komparativ studie, der Norges virkemidler og tilnærming til samarbeid med BRIKS-landene og Japan ses i sammenheng med tilsvarende i Finland, Sverige, Danmark, Tyskland og Nederland. Denne delen av prosjektet er direkte knyttet til spørsmålet om sammenhengen mellom internasjonalisering og kvalitetsutvikling. Rapporten fra prosjektet stiller spørsmål ved om målene for internasjonalisering og samarbeid er tilstrekkelig klart definert, og fremfor alt forholdet mellom de snevrere kunnskapspolitiske kvalitetsmålene på den ene siden og bredere utenrikspolitiske eller næringspolitiske mål på den andre. Se også punkt 3.3.

Kartlegging av virkemiddelapparatet for internasjonalisering av utdanning

I tilknytning til det kartleggingsarbeidet SIU ble engasjert i som ledd i oppdraget beskrevet ovenfor, ble SIU også enig med KD om å gjennomføre en kartlegging av hele virkemiddelapparatet for internasjonalisering og internasjonalt samarbeid innen høyere utdanning. KDs overordnede formål er en bred gjennomgang av alle virkemidler, fra søkbare støtteordninger for institusjoner via Lånekassens ordninger for studiefinansiering til insentivordninger i måten institusjonene finansieres på.

Med bakgrunn i kartleggingen har SIU satt opp en bred oversikt som viser en rekke relevante egenskaper ved totalt 77 ulike ordninger og programmer. Oversikten ble sendt Kunnskapsdepartementet i november 2013, og arbeidet vil følges opp av en vurdering av virkemiddelapparatet i 2014. Denne vurderingen har KD bedt SIU om å gjennomføre i form av endring av rapporteringskravene for 2013. Arbeidet vil bli gjennomført i to faser. Rapport fra første fase av vurderingsarbeidet blir oversendt KD sammen med rapport og planer. SIU legger opp til å levere rapport for fase 2 av vurderingsarbeidet 31. august 2014.

Innspill til langtidsplan for forskning og utdanning 2015-2024

15. oktober 2013 sendte SIU sitt innspill til langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024. Innspillet var strukturert som følger: Presentasjon av SIUs overordnede innretning mot internasjonalisering som et kunnskapspolitisk felt. Dermed presenteres forslag til tre tiltak som utgår fra det konkrete arbeidet og de konkrete erfaringene ved SIU i dag:

- 1) kobling forskning og høyere utdanning i et internasjonaliseringsperspektiv
- 2) utvikling av et komparativt kunnskapsgrunnlag for fremtidige utdannings- og forskningssamarbeid
- 3) sterkere kobling mellom utdanning og nærings-/arbeidsliv i satsing på økt internasjonalisering

Oppsummert er hovedbudskapet at SIU står i en særegen posisjon mellom politiske myndigheter og universitetene og høyskolene når det gjelder spørsmål om internasjonalisering og kan bli gitt en klarere rolle med hensyn til å koordinere og organisere kunnskapsflyt mellom sektorer.

Innspillet er et resultat av en intern, inkluderende prosess, der sentrale tema for diskusjon har vært SIUs rolle som kompetansesenter, programforvalter og koordinerende organ for internasjonalisering i utdanning og hvordan den kunnskap SIU besitter og utvikler kan bidra til langsiktighet og kvalitet. Dessuten har refleksjoner om hvordan SIUs forvaltnings- og analysekompetanse kan bidra til politikkutvikling ligget til grunn for utforming av innspillene til langtidsplan. Utad er det viktig at SIU synliggjør hvordan internasjonalisering som konkret aktivitet, teoretisk innretning og integrert prosess på utdanningsinstitusjonene kan bidra til utvikling av fremtidens kunnskapspolitikk i Norge.

Innspill til stortingsmelding om grunnopplæringen

SIU bidro med innspill om internasjonalisering til Meld. St. 20 (2012–2013) På rett vei - Kvalitet og mangfold i fellesskolen, i form av bakgrunnsmateriale høsten 2012 og et konkret tekstinnsnitt i februar 2013. Innspillene var basert på erfaringer fra programdriften, samt dialog med skoler og skoleeiere.

Spørreundersøkelse i grunnskolen

SIU gjennomførte våren 2013 en spørreundersøkelse rettet mot ledelsen ved norske grunnskoler. Undersøkelsen ble sendt ut til alle offentlige og offentlig finansierte grunnskoler (i alt 2920) og fikk i overkant av 300 svar. Den lave svarprosenten vanskeliggjør konklusjoner eller generaliseringer på grunnlag av det statistiske materialet. Vi ser imidlertid

at det på flere nøkkelvariabler som geografi og skolestørrelse ser ut til å stemme bra overens med skolevirkeligheten. Selv med en litt lav svarprosent gir undersøkelsen SIU helt ny kunnskap om arbeidet med internasjonalisering i grunnskolen. Dette vil vi bruke til å utvikle vårt tilbud mot skolen. Undersøkelsen gir et tydelig bilde av at de som arbeider med internasjonalisering og deltar i internasjonalt samarbeid i skolen har stort utbytte av dette. Analyse av materialet og publisering av resultater vil bli gjort våren 2014.

Rapporter 2013

- *Forbindelser mellom internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid: Motivasjoner, modeller og erfaringer* (Rapport 1/2013) handler om kobling mellom internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid, som er en viktig politisk prioritering. Den viser at det å knytte utdanningssamarbeid og studentutveksling tettere til forskernes nettverk, vil kunne sikre kvalitet og relevans i studiene. Rapporten bygger på intervjuer med faglige ledere for 21 samarbeidsprosjekter mellom norske og utenlandske læresteder.
- *Internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler 2012* (Rapport 2/2013) viser det programbaserte internasjonale utdanningssamarbeidet ved norske universiteter og høyskoler de siste fem årene. Den gir myndighetene, media og andre interesserte aktører et samlet bilde over status, og gjør det mulig for lærestedene å sammenligne seg med hverandre.
- *Internasjonal profil? Strategier for internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler* (Rapport 3/2013) gjennomgår og analyserer norske universiteter og høyskolars strategier for internasjonalisering. Rapporten gir myndighetene en oversikt over status, og lærestedene et grunnlag for å sammenligne seg med og lære av hverandre.
- *Living and Learning – Exchange Studies Abroad* viser resultatene av en studie som SIU har gjennomført i samarbeid med sine søsterorganisasjoner i Finland (CIMO) og Sverige (UHR). 6.500 studenter fra de tre landene, både med og uten mobilitetserfaring, har svart på spørsmål om blant annet grunner til at de reiste eller ikke reiste ut, informasjon og tilrettelegging, og utbytte. Studien er nyttig for institusjonene i deres praktiske arbeid rundt studentutveksling, og for myndighetene når de skal bidra strategisk til økt og/eller bedre kvalitetssikret studentmobilitet.
- *Mobilitetsrapporten 2013* samler og analyserer tilgjengelig statistikk for elev- og studentmobilitet ut og inn av Norge. Hovedkildene er DBH, Lånekassen og SIUs egen programforvaltning. De senest tilgjengelige tallene og (der data tillater det) tilbake til årtusenskiftet ses opp mot norsk og europeisk internasjonaliseringspolitikk på utdanningsfeltet. Årets rapport inneholder et eget komparativt temakapittel, som viser utviklingen i Danmark og Sverige etter at disse landene innførte studieavgifter for studenter utenfra EU/EØS. Mobilitetstall inn og ut av Norge sammenstilles med tilsvarende tall for disse to landene, samt for Finland, som siden 2012 har hatt en prøveordning med studieavgifter.

Disse rapportene er et viktig bidrag i arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlag for politikk- og strategiutforming, i tillegg til at de bidrar til økt erfaringsutveksling og kompetansebygging i utdanningssektoren.

KDs tilstandsrapport om høyere utdanning: Kapitlet om internasjonalisering

For fjerde år på rad har en medarbeider fra SIU hospitert hos KD i forbindelse med arbeidet med KDs «Tilstandsrapport for høyere utdanning». Her har SIU hatt ansvar for kapitlet om internasjonalisering. Denne bruken av SIUs spesialkompetanse direkte inn i KDs analysearbeid kan knyttes direkte til utviklingen av kunnskapsgrunnlaget for politikk- og strategiutforming. I tillegg har denne ordningen bidratt til å styrke dialogen mellom KD og SIU.

Omdømmeundersøkelsen

SIU gjennomførte i 2013 for tredje gang en nasjonal omdømmeundersøkelse blant internasjonale studenter i Norge. Undersøkelsen gjennomføres i samarbeid med norske høyere utdanningsinstitusjoner, som bidrar med kontaklinformasjon eller distribusjon, og oppfordrer de internasjonale studentene til å delta i undersøkelsen. Alle deltakende institusjoner får tilsendt datagrunnlaget som gjelder egen institusjon i etterkant av undersøkelsen.

Formålet med undersøkelsen er å overvåke omdømmet Norge har som studieland, og kommunisere bedre med ulike internasjonale målgrupper. Undersøkelsen bygger på et omfattende, og i norsk sammenheng unikt kildemateriale, som i 2013 består av surveydata fra 36 norske utdanningsinstitusjoner. Resultatene av undersøkelsen skal bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for det nasjonale profileringsarbeidet. Like viktig er det at innsikten i internasjonale studenters motivasjon, erfaringer, forventninger og informasjonspreferanser har en nytteverdi for norske universiteter og høyskoler i deres eget arbeid med omdømmebygging, kommunikasjonsstrategier og rekruttering av internasjonale studenter. Dette er et tiltak som institusjonene ser på som nyttig og bruker aktivt i eget arbeid, noe som også bekreftes av den store oppslutningen.

Undersøkelsen har møtt interesse også utover denne målgruppen, og har fått til dels mye oppmerksomhet i media. SIU vil gjennomføre en ny og forbedret omdømmeundersøkelse i 2014. For å øke kunnskapen om de internasjonale studentene som kommer til Norge vil undersøkelsen bli utvidet med flere spørsmål, blant annet spørsmål om læringsutbytte. SIU samarbeider med NIFU om å forbedre undersøkelsen, slik at den skal gi grunnlag for en mer analytisk rapport. I tillegg er det tatt inn spørsmål fra NOKUTs studiebarometerundersøkelse, noe som åpner for krysskobling mellom ulike studentgrupper og legger til rette for tettere samarbeid mellom SIU, NOKUT og KD. Om nødvendig vil vi kombinere surveyundersøkelsen med kvalitative intervjuer. Til arbeidet med analysen som i hovedsak starter etter at resultatene er samlet inn i midten av april, har vi etablert et nettverk med omdømmeforskere ved Universitetet i Bergen.

Samarbeidet vil være godt egnet for å se sammenhenger mellom studentenes omdømmevurdering og overordnet politikk på området. Det kan også være aktuelt å skrive en rapport om forståelsen av omdømme både som et politisk verktøy og som et sett med verdier og forestillinger sett fra et internasjonaliseringsperspektiv.

Evaluerings av kvoteordningen

Evaluerings av kvoteordningen ble igangsatt våren 2013 i regi av Kunnskapsdepartementet, i samarbeid med Norad. SIUs ansatte har i 2013 bidratt til evalueringen av kvoteordningen på tre måter. For det første har vi bidratt med statistikkdata og annen dokumentasjon som SIU har samlet inn, knyttet til institusjonenes årlige rapportering for bruken av kvoteordningen. SIU har i tillegg bidratt med annen dokumentasjon, og deltatt i møter med evaluator. For det andre gjennomførte evalueringsteamet et mer strukturert gruppeintervju på SIU i oktober 2013, der flere medarbeidere som er og har vært involvert i forvaltningen

av kvoteordningen, både på saksbehandler- og ledernivå, deltok. Til slutt har SIU også deltatt i referansegruppen for evalueringen av kvoteordningen. SIU har bidratt med kommentarer og innspill på de ulike dokumentene som har blitt framlagt for referansegruppen, på lik linje med de andre institusjonene og organisasjonene som er representert i gruppen. Kunnskapsdepartementet har også invitert SIUs styre til å komme med innspill.

STYRINGSPARAMETER 2

2.1.2 Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering

Styrking av samarbeidet med Tyskland og Frankrike

Tyskland og Frankrike er norske satsingsland og SIU fikk ved utgangen av 2011 og i 2012 300 000 kroner av KD til styrking av samarbeidet med disse landene. Midlene skal i hovedsak benyttes til informasjonstiltak overfor elever og studenter. Tiltak for bedre rekruttering til ordningene som SIU forvalter prioriteres. Dette gjelder blant annet studiene i Toulouse (økonomi og ingeniør), men faller også naturlig sammen med Erasmus+. Prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 2013. Arbeidet som ble gjort i 2013 var en videreføring av arbeidet som ble gjort i 2012, som annonsering, journalistiske tekster og deltakelse på messer. Informasjonsavisen (www.studieriutlandet.no) som blir distribuert til utdanningssektoren i februar 2014 hadde også et ekstra fokus på Tyskland og Frankrike.

Det er vanskelig å vurdere effekten av tiltakene. Mobilitetsstallene for Tyskland og Frankrike har vært relativt stabile de siste tre årene. Erfaring tilsier at denne type informasjonskampanjer må virke over tid for å oppnå konkrete resultater.

Landrapporter Brasil og India

Landrapportene er SIUs bidrag til å gi faglig og administrativt ansatte som involveres i utdanningssamarbeid med nye land noen grunnleggende og relevante kunnskaper om sine samarbeidspartnere, og hjelp til hvor man kan innhente mer informasjon. Det er publisert to landrapporter i 2013, for Brasil og India. Begge er distribuert i sektoren og lagt ut på SIUs webside.

Det er lite samarbeid mellom universitets- og høyskolesektoren i Norge og de to landene. Dette gjorde det vanskelig å få tilstrekkelig bredde i referansegruppene som ble opprettet for de to rapportene; teknologiske fagmiljøer var for eksempel ikke med. Forskningsrådet og Innovasjon Norge kunne også bare gi begrenset støtte. Begge rapportene har dermed vært svært avhengige av SIUs kompetanse og evne til å innhente fram relevant informasjon, støttet spesielt av miljøene for områdestudier ved Universitetet i Oslo, for Brasil også støttet av Norsk institutt for by- og regionforskning NIBR. SIU kunne bygge på egen rapport om høyere utdanning i India utarbeidet i 2012, mens Kunnskapsgrunnlagsprosjektets rapport om høyere utdanning i Brasil først kom i ettertid. Bruk av utenlandske bidragsytere anbefalt av medlemmer i referansegruppa ga en del utfordringer med hensyn til relevans. Etter SIUs mening har vi likevel lyktes i å få fram god og relevant informasjon til målgruppen. Begge rapportene har fått fram norske faglige ansatte med relevante erfaringer fra forskjellige fag. Begrunnelsen for å samarbeide med India og Brasil kommer først og fremst fra dem. Studenter fra flere fag er også intervjuet.

Seminarer, konferanser og møter med relevante aktører

SIU arrangerte en rekke forskjellige seminarer og konferanser i 2013. I tillegg til å være et av SIUs viktigste formidlingstiltak, representerer seminarene og konferansene også viktige møteplasser for utdanningssektoren. Den årlige LLP-konferansen og det årlige Erasmus-seminaret ble begge arrangert i november 2013, i henholdsvis Lillestrøm og Bodø. Internasjonaliseringskonferansen 2013 ble arrangert på Universitetet i Bergen i mars. Konferansens hovedtema var «Internasjonalisering som kvalitetsstempel i høyere utdanning». Målet med Internasjonaliseringskonferansen er at den skal være den sentrale årlige møteplassen for alle som arbeider med internasjonalisering innenfor høyere utdanning i Norge, og gi faglig oppdatering på internasjonaliseringsspørsmål for hele sektoren. Årets konferanse ble åpnet av H.K.H. Kronprins Haakon, som bl.a. delte sine erfaringer som internasjonal student i Berkeley, og fortalte hva studiet og erfaringen hadde betydd for ham. Kunnskapsminister Kristin Halvorsen holdt åpningsforedraget. Konferansen fikk svært god tilbakemelding fra deltakerne. Det er SIUs vurdering at den andre Internasjonaliseringskonferansen bidro til å befestet arrangementet som en årlig konferanse av høy kvalitet, og at variasjonen i programmet traff behovene hos de ulike målgruppene godt. SIU anser at det bør arbeides ytterligere med å heve konferansens relevans for ledere og faglig tilsatte ved institusjonene.

SIU arrangerte i desember 2013 et fagseminar om høyere utdanning i BRIKS-landene: «The rise of the BRICS and the role of higher education». Seminaret ble arrangert som en oppfølging av arbeidet med å utvikle kunnskapsgrunnlaget for bilateralt samarbeid med bl.a. disse landene. Presentasjoner ble holdt om høyere utdanning i alle landene unntatt Russland, som skal ha en egen sesjon på Internasjonaliseringskonferansen 2014. Målgruppen var faglig og administrativt ansatte ved høyere utdanningsinstitusjoner, departement og organisasjoner som samarbeider med disse landene.

SIU har i liten grad arrangert rene fagseminarer av denne typen, som ikke er knyttet spesifikt til programaktiviteter. På bakgrunn av positive erfaringen med dette seminaret, og de gode tilbakemeldingene fra deltakerne, vil SIU vurdere å arrangere flere slike seminarer, som har som hovedmål å bygge kompetanse og formidle kunnskap om relevante temaer til utdanningssektoren og andre aktuelle målgrupper.

I november arrangerte SIU i samarbeid med Universitets- og høyskolerådet, NOKUT og Universitetet i Bergen et seminar om rankinger. Etter at rankinger er blitt en del av hverdagen også for norske institusjoner, tok den norske Bologna-ekspertgruppen initiativ til den første nasjonale konferansen om dette temaet. Formålet med konferansen var først og fremst å gi informasjon om eksisterende rankinger, deres bakgrunn og metodikk, for å få tydeligere frem hva de bygger på og i hvilken grad de er nyttige. Målgruppen var først og fremst ledernivået på institusjonene, og konferansen lyktes med å nå målgruppen.

Institusjonsbesøk og felles møter med nasjonale organ

SIUs ledelse gjennomfører hvert år institusjonsbesøk til ledelsen ved universitetene og høyskolene. Målsettingen er å gjennomføre fem besøk årlig og hensikten med besøkene er gjensidig informasjon og erfaringsutveksling. Selv om SIU har gjennomført denne type besøk i flere år, var det først f.o.m 2011 at besøkene ble systematisert og integrert som del av SIUs planmessige arbeid for å styrke samhandlingen med UH-sektoren, som et ledd i oppfølgingen av evalueringen av organisasjonen i 2010. I 2013 ble det gjennomført besøk til Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik, Universitetet i Agder, BI og Universitetet i Bergen. Et planlagt besøk til Høgskolen i Telemark måtte avlyses, men vil bli prioritert i 2014. Etter SIUs vurdering er besøkene viktige for å engasjere ledelsen ved institusjonene i spørsmål

omkring internasjonalisering, og de gir også SIU et godt innblikk i utfordringer og prioriteringer i sektoren.

Det gjennomføres også faste, halvårlige møter med ledelsen i Universitets- og høyskolerådet og ett årlig møte med ledelsen i Norges forskningsråd. Dette er viktige nasjonale aktører, og dialogen med dem bidrar til erfaringsutveksling og forsterker samarbeidet om konkrete program og ordninger også på operativt nivå.

Det er også etablert faste, halvårlige møter med NOKUT og Utdanningsdirektoratet. Bakgrunnen for opprettelsen av denne møteplassen er at de tre organisasjonene har ansvar for den nasjonale implementeringen av viktige utdanningspolitiske verktøy, nærmere bestemt Europass, ECVET og kvalifikasjonsrammeverket. Hensikten med samarbeidet er å sikre en bedre og mer enhetlig implementering av verktøyene, som har mange grenseflater mot hverandre.

Journalistisk formidling

For å formidle viktigheten av internasjonalisering til målgruppene og bedre synliggjøre SIU som kompetansesenter, produserer SIU en rekke journalistiske saker gjennom året. Sakene skal bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget, synliggjøre gode eksempler fra programdriften, sikre god deltakelse i programmene, fremme mobilitet og se utdanning og forskning i sammenheng. Sakene blir publisert i SIUs egne kanaler som omfatter siu.no, SIUs nyhetsbrev, publikasjoner/trykksaker og sosiale medier. SIU publiserte også 10 saker på forskning.no i 2013. Vi publiserer også flere saker i kanaler hos relevante samarbeidsorganisasjoner, som nyhetsbrevene til The Academic Cooperation Association (ACA) og UHR.

SIU har også arbeidet for å synliggjøre internasjonalisering og utdanning i media. Et søk i Retriever viser at omtalen av SIU i eksterne medier har hatt en nokså betydelig økning i 2013. I 2012 var SIU omtalt 156 ganger i eksterne medier, mens tallet var økt til 202 i 2013. En forklaring på økningen er omtalen av SIUs mobilitetsrapport 2012. Rapporten ble plukket opp av NTB i januar og fikk dermed svært mange treff. SIUs omdømmeundersøkelse 2012 har også fått flere medietreff i 2013, både gjennom egne oppslag i Aftenposten og Dagens Næringsliv, men er også blitt hyppig referert til av andre aktører i ulike debatter. SIU er tilfreds med at egenproduserte rapporter blir spredd til et større publikum, og vil jobbe målrettet videre med dette i 2014.

Synligheten av programmene SIU forvalter har imidlertid gått ned fra 2012 til 2013. Ettersom medietreffene for program er målt forskjellig i 2012 og 2013 kan vi ikke sammenligne tallene direkte. Vi ser imidlertid en viss nedgang i antall medietreff for program. Selv om andelen medietreff for SIUs programmer generelt sett er høy (510 treff i 2013) vil SIU også ha fokus på dette i 2014.

SIU har ikke produsert så mange kronikker og debattinnlegg som ønsket i 2013, men lyktes med å få publisert flere artikler i fagtidsskrifter innenfor grunnopplæring og i Forskerforum. Vi har arrangert et kronikk-kurs for ansatte for å øke kompetansen og bevisstheten om dette. Målet er at kurset skal resultere i flere oppslag i 2014.

SIU-magasinet

SIU har gått fra å utgi flere programrelaterte magasiner årlig, til bare ett: SIU-magasinet. Magasinet retter seg mot to av SIUs hovedmålgrupper: høyere utdanning (mars-utgaven) og grunnopplæringen (november-utgaven). Innholdet dreier seg om sentrale temaer og spørsmål innenfor internasjonalisering, med en hovedvekt på resultatformidling. Magasinet

er også et viktig ledd i å synliggjøre SIU som kompetansesenter. Magasinet vil sammen med resten av SIUs publikasjoner, bli evaluert i 2014. Det er ressurskrevende å utgi to magasiner årlig, og det er derfor viktig å evaluere underveis om tiltaket har ønsket effekt. Svært mange av sakene som blir produsert for magasinet har gjenbrukseffekt, og blir også publisert i andre kanaler, som siu.no, forskning.no og andre aktørers nyhetsbrev og magasiner.

SIUs nettsteder

SIU har redaktøransvar for fire nettsteder som gjenspeiler SIUs målgrupper: siu.no, nordplusonline.org, studeritlandet.no og studyinnorway.no. Besøket på SIU sine fire domener ligger på jevnt over 2 500 pr. dag. I løpet av hele 2013 var over 1,5 mill. besøkende innom nettsidene. Antall besøkende sier ikke nødvendigvis noe om at alle finner det de er ute etter. Hvis man ser nærmere etter, viser statistikken at noen enkeltdatoer har ekstremt høyt besøk. Det er dessuten vanlig å justere for de besøkende som «snur i døra» for å få et mer dekkende bilde av situasjonen. Sammenlignet med 2012 er det en økning på 10-15 % for alle domenene.

Studeritlandet.no er SIUs nettside for målgruppene elever og studenter. Et prosjekt for å oppgradere nettstedet ble satt i gang i 2013. Målet med nettstedet er å bidra til at flere norske studenter tar kortere eller lengre studieopphold i utlandet. Studeritlandet.no ivaretar SIUs nasjonale informasjonsansvar overfor målgruppen og skal være et supplement til utdanningsinstitusjonenes egne nettsteder. Nettstedet er også en viktig kanal for de programmer og ordninger som SIU har et eget rekrutteringsansvar for. Studeritlandet retter seg også mot videregående skoler og er i den sammenheng en styrking av arbeidet rettet mot grunnopplæringsfeltet, i tråd med SIUs mandat på dette området.

I tillegg til en nødvendig oppgradering av nettstedet, ble det utviklet et eget studeritlandet-konsept og en grafisk profil som skal brukes i kommunikasjon med denne målgruppen. Ved å satse på felles kanaler som kan benyttes av alle program rettet mot samme målgruppe, fremstår informasjonen mer helhetlig for brukerne samtidig som SIU kan bruke sine ressurser på en mer hensiktsmessig måte. Det «nye» nettstedet ble lansert i januar 2014, og målgruppen har fått tilsendt en informasjonsavis og annet skriftlig materiell som skal bidra til å synliggjøre nettstedet. Et mål for 2014 vil være å fortsatt øke trafikken på nettstedet.

På siu.no er det bare gjort mindre justeringer i 2013. Blant annet er det gjort endringer på nettsidene for å gjenspeile den økte satsningen på fagskoler som målgruppe. I hovedmenyen finnes nå «Fagskole» på lik linje med de øvrige utdanningsnivåene. Hovedmenyen er også kortet noe ned for å få en mer rendyrket målgruppefokuseret inngang. «Fagskole»-kategorien vil utvikles med mer utfyllende informasjon i løpet av de kommende månedene. I 2014 vil det settes i gang et prosjekt for å forbedre forsiden på siu.no.

2.2 Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører

STYRINGSPARAMETER 1

2.2.1 Effektiv forvaltning av programmer og ordninger i grunnopplæringen

Program for livslang læring - LLP

Den geografiske spredningen i LLP-tildelinger totalt er fortsatt ikke tilfredsstillende¹. Imidlertid ser vi en klar effekt av de målrettede informasjonskampanjene SIU har gjennomført hver høst de siste årene sammen med regionale myndigheter og sentrale aktører innenfor grunnopplæring. Flere av fylkene har klart å øke aktivitetsnivået. For en bredere vurdering av internasjonaliseringsarbeidet må det imidlertid tas med i betraktning at det finnes en del alternativer til LLP, som fylkeskommunale tiltak og Lånekassens stipendordning. Enkelte fylker som ikke utmerker seg gjennom bruk av ordningene SIU forvalter har likevel aktivitet på tilstøtende områder.

Gjennomgående opplever vi at søknadstallene til de store programmene er stabile. Innenfor noen områder opplever vi en liten økning hvert år, slik som for eksempel Comenius partnerskap og Comenius elevmobilitet. På andre områder opplever vi noe svingninger fra år til år, som på Leonardo da Vinci og Grundtvig.

Leonardo da Vinci

Nedgangen i søkertallet på Leonardo mobilitet i 2013 er større enn forventet sett opp mot normal variasjon. Dette forklares delvis med det lave søkertallet til Leonardo videreutvikling i 2012. Midler fra videreutvikling ble da overført til mobilitet, noe som ga en rekordstor mobilitetstildeling i 2012. Mange skoler som ellers ville søkt om midler i 2013 hadde derfor oppsparte prosjektmidler som gjorde det unødvendig å søke friske midler. Til tross for nedgang i søkertallet bemerkes det likevel at antall mobiliteter i 2013 var rekordhøyt. Totalt ble det innvilget støtte for 21 mill. kroner til Leonardo mobilitet, og 2,6 mill. kroner til Leonardo partnerskap. Til Leonardo videreutviklingsprosjekt ble det innvilget 9 mill. kroner.

Comenius

Innenfor Comenius-programmet har det i flere år vært en klar tendens til økende interesse. Det er særlig skolepartnerskapene som er ettertraktet. Tiltaket mottok 188 søknader i 2013. Totalt ble det tildelt støtte til 2232 mobiliteter. Det er særlig skoler som ligger nær større regionale flyplasser som nyter godt av midlene.

Svært mange av partnerskapene initieres etter at forberedende besøk har vært gjennomført. Ordningen med forberedende besøk videreføres imidlertid ikke i Erasmus+, noe som representerer en utfordring med tanke på å rekruttere nye skoler. I den nye programperioden skal den digitale samarbeidsplattformen eTwinning etter planen være et alternativ til de forberedende besøkene, men det gjenstår å se om digitale plattformer

¹ Se tabell i vedlegg. Fylkesvis fordeling for alle LLP-program.

representerer fullgode alternativ. Videregående skoler utgjør majoriteten av deltakerne i Comenius partnerskap, mens barnehagene fortsatt utgjør noe under 5 prosent av totalen.

Innenfor Comenius etterutdanning ser vi et lite skifte i retning av at barnehager utgjør en større andel av søkermassen enn tidligere. Dette tolker vi som et utfall av konsentrert strategisk satsing overfor målgruppen. Høsten 2012 ble det gjennomført et større nasjonalt barnehageseminar i Oslo, som i september 2013 ble fulgt opp av et Erasmus+ informasjonsseminar for barnehagesektoren i Bærum, Asker og Drammen. Søkertallet til Comenius etterutdanning er fortsatt betydelig lavere enn i de andre nordiske landene. Vi ser derfor behovet for tettere samarbeid med Utdanningsdirektoratet om de nasjonale satsingene på etter – og videreutdanning når vi skal fornye koordinert innsats for å nå skolene. Styrket samarbeid med fylkesmennenes utdanningsdirektører har også prioritet i 2014 for å styrke interessen ytterligere på grunnskolenivå.

Grundtvig

Innenfor Grundtvig opplevde vi en stor økning i antall søknader i 2013. Interessen er økende for programmet i hele Europa, noe som også gjenspeiles i de norske søkertallene. Det er to plausible forklaringer på den store økningen. Det ene er at utlysningen representerte den siste i programmet, og det var flere institusjoner som ville benytte seg av denne muligheten. Den andre forklaringen er den økonomiske situasjonen i Europa. Mange institusjoner må i økende grad benytte seg av alternative kilder til nasjonal finansiering for å gjennomføre aktiviteter innenfor voksenområdet. Her er Grundtvig-programmet et fullgodt alternativ.

Gjør det!

Gjør det! ble i 2013 omgjort fra et bilateralt samarbeid mellom Norge og Tyskland til et unilateralt prosjekt fra Norges side. Det skuffende søkertallet for 2013 forklares primært med at det på tysk side ikke ble gjennomført utlysning i 2013, noe som har bakgrunn i beslutningen om å avslutte samarbeidet fra tysk side. Det er SIUs vurdering at Gjør det! har utgjort et viktig supplement til LLP, og vil fortsette å være et viktig supplement til Erasmus+ gjennom et lavterskeltilbud. Det ligger også til rette for at nye brukergrupper, som for eksempel opplæringskontorer og bedrifter, kan inngå som søkere i et fremtidig unilateralt program.

Utfasing av LLP og forberedelse av Erasmus+

SIUs nasjonale LLP-konferanse på Lillestrøm høsten 2013 markerte formell avslutning av LLP-perioden med evaluering og erfaringsutveksling. LLP-perioden ble også grundig oppsummert i en rapport publisert av SIU høsten 2013. Endelig sluttevaluering kommer høsten 2015 slik at erfaring fra prosjekt som først avsluttes da kan inkluderes i kunnskapsgrunnlaget.

En intern arbeidsgruppe på SIU har gjennom høsten 2013 arbeidet for å sikre en god overgang fra LLP til Erasmus+ med vekt på dialog, formidling, dokumentasjon og oppfølging. I innføringen av Erasmus+ programmet har SIU i samarbeid med skoleeiere og andre sentrale aktører gjennomført formidlingsvirksomhet rettet mot grunnopplæringssektoren høsten 2013. Totalt syv informasjonsseminar om det nye programmet ble avholdt i hele landet. I tillegg har SIU formidlet informasjon på flere arbeidsmøter med andre samarbeidspartnere.

På opplæringssiden har SIU-medarbeidere deltatt på innføringsseminar og opplæring i det nye Erasmus+ programmet i regi av Europakommisjonen. SIUs strategi for, prosess rundt og tiltak for å sikre vellykket innføring av Erasmus+ programmet i 2014, ble også eksternt revidert.

2.2.2 Effektiv forvaltning av programmer og ordninger i høyere utdanning

Det har i 2013 vært gjennomført utlysninger innen en rekke programmer og ordninger rettet mot høyere utdanning, som vist i tabell 1 og 2 i kap 5.

Det er til dels store variasjoner i formål og innretning på de ulike programmene, og utlysninger kan også variere i innhold og format fra et år til et annet innen samme program. Det er derfor vanskelig å si noe entydig om hvordan 2013 ser ut i forhold til tidligere år. Noen av utlysningene har også tildeling i 2014. Jevnt over er SIU godt fornøyd med søknadsmassen, særlig er det positivt at vi ser både universiteter og høyskoler godt representerte. Det er også en tilfredsstillende spredning både geografisk og faglig, all den tid det er få av våre programmer som har en spisset faglig tilnærming. Det vises til oversikt i tabell 1 og 2 i kap. 5 for henholdsvis søknad og tildeling til KD-finansierte programmer og til programmer finansiert av andre oppdragsgivere-

2013 var et aktivt år med flere nye og til dels store utlysninger; UTFORSK, det nye Nordområdeprogrammet, fellesgrader m.fl. Dette kan ha medvirket til at tradisjonelle utlysninger som Nord-Amerika prosjektmidler har hatt en nedgang i antall søknader.

SIU har i 2013 gjennomgått Ordning for Norgeskunnskap med henblikk på en omlegging av ordningen som del av en vridning i kunnskapspolitisk retning, noe som har vært ønsket siden KD overtok eierskap til ordningen i 2011. Arbeidet vil fortsette, med mål om å ha en revidert ordning vedtatt i løpet av 2014.

Erasmus

Innen Erasmus-programmet reiste det for første gang ut over 1700 studenter på utveksling. Økningen fra året før er ikke så stor, men den kommer på toppen av en økning på 10 % begge de to foregående årene. Dette viser at programmet oppleves som stadig mer attraktivt, men det er fortsatt potensiale for videre vekst. Vi må over 2000 studenter for å nå opp på et europeisk snitt for norsk deltakelse. Den største utfordringen for Norge er å øke praksismobiliteten. Her var det dessverre en nedgang fra året før, men over tid er trenden også her positiv, om enn i for svak grad. I Erasmus+ endres kravet til minimumslengde på praksisopphold fra tre til to måneder. Sammen med en forsterket innsats på samarbeid utdanning-arbeidsliv er vi optimistiske med tanke på at denne mobiliteten vil øke i årene framover.

For lærer- og ansattmobilitet er også trenden positiv. På begge disse tiltakene ligger den norske deltakelsen omtrent på gjennomsnittlig europeisk nivå. Som før er det først og fremst høyskolene som benytter seg lærer- og ansattmobilitet, men vi ser også en stigende tendens for de større universitetene.

Nye programmer

SIU er i dialog med Utenriksdepartementet om videreføring av Eurasiaprogrammet som avsluttes i 2015. Vi har fått klarsignal om å gå i gang med intern evaluering av fase I og utvikling av fase II, med siktemål om ny avtale innen høsten 2014.

SIU har som mål å utvikle nye, relevante program og ordninger, og hatt en dialog med Utenriksdepartementet om å utvikle et eget utdanningsprogram med fokus på Nordområdene. Høsten 2013 ble det inngått en 6-årig avtale med UD og midler ble lyst ut

med frist i desember 2013. Landene som omfattes av ordningen er Canada, Japan, Russland, Sør Korea og USA. Alle norske UH-institusjoner kan søke, og første tildeling vil skje i mars 2014.

En pilotordning for forfulgte studenter, «Students at Risk», ble lansert av Utenriksdepartementet høsten 2013. Operasjonalisering og administrasjon av ordningen ble lagt til SIU, som vil arbeide tett med både studentorganisasjonene og andre relevante aktører for å få ordningen i gang med sikte på første søknadsrunde i 2014.

EØS

I løpet av 2013 ble det opprettet stipendfond i 11 mottakerland, som representerer alle som har sagt seg interessert i å opprette slike fond under EØS-finansieringsmekanismene. Det har vært lagt mye arbeid ned fra SIUs side i tett samarbeid med de andre «Donor Programme Partners» (DPP), Rannis på Island og AIBA i Liechtenstein, blant annet er det avholdt tre seminarer for DPPer og programoperatørene i mottakerlandene. Siden Norge er største bidragsyter, har SIU vært drivkraften i arbeidet fra donorlandenes side. Det har vært krevende å arbeide parallelt med så mange land, men siden programoperatørene i de fleste landene også er nasjonalkontor for EU-programmene, har arbeidet vært preget av tillit og godt samarbeid. Det har vært en vesentlig forutsetning for å lykkes at programoperatørene er svært profesjonelle og erfarne, slik at samarbeidet har blitt konstruktivt og likeverdig. SIUs arbeid har også blitt verdsatt av EFTA v/FMO, slik at vi sent i 2013 fikk et oppdrag om å utføre en studie for å samle kvalitativ og kvantitativ kunnskap om indikatorer for målsettingene for stipendprogrammet. Dette vil kunne ha overføringsverdi for andre deler av SIUs virksomhet.

Også nasjonalt har SIU samarbeidet tett og godt med andre aktører, først og fremst Forskningsrådet, der det i flere land er felles implementering og lansering av stipendfondet og forskningsfondet.

Nordplus i Espresso

I 2012 fikk SIU, som hovedkoordinator for Nordplus, etter søknad tildelt 2,3 mill. danske kroner for å utvikle søknadssystemet Espresso til også å omfatte Nordplus-programmene. Bakgrunnen for dette var at det tidligere søknadssystemet som ble benyttet i Nordplus, ARS, hadde vist seg å være lite smidig for søkerne, og lite fleksibelt og pålitelig for administratorene.

Den første søknadsrunden for Nordplus i Espresso var 1. mars 2013, og den forløp helt uten komplikasjoner. Det var svært få brukerhenvendelser, noe som tyder på at også søkerne opplevde systemet som enkelt å bruke. I første fase konsentrerte man seg om å utvikle søknadsmodulen, mens arbeidet med rapporteringsmodulen har pågått gjennom 2013. Alle data fra det gamle systemet ARS er overført til Espresso, slik at søkerne som fikk tildeling i 2012 og tidligere også kan rapportere i Espresso. For administrasjonen letter det arbeidet bare å forholde seg til ett system.

Arbeidet med Nordplus er utført av firmaet Innovit AS i tett samarbeid med SIU. For SIU har det under hele prosessen vært viktig å sørge for at utviklingen av Nordplus skjer på en måte som bevarer systemet som et enhetlig verktøy og samtidig sørger for at ny funksjonalitet utviklet for Nordplus også kommer andre program og ordninger til nytte så langt det er relevant. For SIU har dette oppdraget vært viktig fordi det har bygget sterkere og bredere kompetanse i organisasjonen på Espresso og bidratt til at flere eksisterende program har fått utvidet funksjonalitet. Det har også vist at Espresso er et robust og fleksibelt system som klarer å ta opp i seg nye ordninger og kan tilpasses deres behov.

Utviklingen av Nordplus i Espresso har også vist at SIU ligger langt framme teknologisk, og flere andre nordiske kontor har ytret ønske om å ta systemet i bruk til sine nasjonale program. SIU kan utvilsomt ha et visst inntekstpotensiale ved salg av programvare, men det viktigste for organisasjonen er å utvikle systemet gradvis og styrt, slik at man bevarer det mest mulig koherent og tilpasset SIUs behov.

I juni besluttet embetsmannskomiteen for utdanning under Nordisk ministerråd å legge hovedkoordinatorfunksjonen for Nordplus til Danmark. SIU har hatt denne oppgaven siden 2008 da den ble opprettet, og det var da en forutsetning at den skulle rotere mellom hovedadministratorene. SIU vil imidlertid fortsette å drifte Espresso på vegne av Nordplus-konsortiet.

Effektivisering av forvaltningen

SIU har i 2013 intensivert arbeidet med å effektivisere forvaltningen av program og ordninger, med vekt å inngå avtaler med oppdragsgiver, utlysning av midler, behandling av søknader, rapportering m.m. Dette inngår i SIUs kvalitetssystem KVASS, i form av prosessbeskrivelser, retningslinjer, sjekklister, dokumentmaler osv. Målet med arbeidet er å forenkle og samordne rutinene for de ulike programmene og samtidig øke kvaliteten i programforvaltningen. Som en del av arbeidet med å forbedre kvaliteten har SIU etablert et avvikssystem for oppfølging av avvik, revisjoner og forbedringsforslag.

Gjennom slikt kvalitetsarbeid bidrar SIU til mer effektiv bruk av midler, bedre og mer virkningsfulle internasjonaliseringstiltak, økt forutsigbarhet for SIUs målgrupper, og overholdelse av relevante lover og forskrifter.

STYRINGSPARAMETER 2

2.2.3 Synergier mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon

Samhandling med andre nasjonale og internasjonale aktører

Flere tiltak ble rettet mot sentrale aktører i 2013, både med hensyn til styrking av eksisterende samarbeid og initiativ til nytt samarbeid. Arbeidet med overgangen fra LLP til Erasmus+ ble for alvor initiert i 2013 gjennom en rekke møter med nasjonale og regionale aktører innenfor grunnopplæring. I 2013 ble det publisert flere artikler om det nye utdanningsprogrammet i ledende fagtidsskrifter; rettet mot henholdsvis barnehagelærere, lærere og skoleledere/skoleeiere.

På grunnopplæringsområdet har SIU videreført arbeidet med koordinering av fylkesnettverket. I tillegg har vi videreført samarbeidet med IKT-senteret, Fremmedspråksenteret, Nasjonalt senter for flerspråklig opplæring (NAFO) og Naturfagsenteret om presentasjoner, publikasjoner og gjensidig omtale på egne nettsider. SIU bidro i 2013 med innlegg på konferanser i regi av både Lesesenteret og NAFO. Videre har vi fortsatt samarbeidet med Utdanningsdirektoratet på relevante områder.

Et nytt fokusområde har vært samarbeid om det nye valgfaget Internasjonalt samarbeid i ungdomsskolen. Etter initiativ fra Utenriksdepartementet har SIU innledet et samarbeid med Norwegian Digital Learning Arena (NDLA) for å utvikle digitale læringsressurser om EU – og EØS-informasjon til barn og unge. SIU ønsker å vurdere videre samarbeid på området, også i et bredere internasjonaliseringsperspektiv.

Samarbeidet med regionskontorene i Brussel ble i 2013 videreført med eget dialogmøte om Erasmus+. På møtet deltok for første gang også flere av de hjemlige kontorene, der utdanningsråden i forkant orienterte om siste utvikling. Samarbeidet med regions- og Brusselkontorene styrkes ytterligere i 2014, også i et bedrifts- og næringsperspektiv, da dette området har stor oppmerksomhet i Erasmus+. Det bemerkes at de hjemlige regionskontorene nå er svært aktive i å profilere Erasmus+ med tilhørende datoer for seminarer i regi av SIU på sine nettsider.

Gjennom fylkesnettverket inviterer SIU til et årlig møte med fylkesutdanningssjefene. I oktober 2013 ble det gjennomført et møte i Bergen, hvor fokus i tillegg til Erasmus+ var rettet mot den nye ordningen for godkjenning av utvekslingsorganisasjoner og samarbeid med utenlandske skoler innenfor videregående opplæring. Fylkesnettverket deltok på samme sesjon som regionskontorene og Brusselkontorene under presentasjonen av utdanningsråden, noe som har gitt god synergieffekt.

I 2013 deltok SIU på Nasjonal konferanse om bruk av IKT i utdanning og læring (NKUL). SIU deltok med både utstilling og forelesningssesjon ved NTNU i Trondheim i mai.

Innenfor videregående opplæring hadde SIU møte i Moss med skolenettverket ELOS. Deltakerskolene i ELOS-nettverket vektlegger en internasjonal profil, eksempelvis ved å ha elevutvekslinger, samarbeidspartnere i andre land eller internasjonale klasser.

Gjennom observatørstatus i Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) deltar SIU innenfor yrkesopplæringen. SIUs rolle ble ytterligere styrket i 2012 gjennom inkludering i rådets oppnevning av en arbeidsgruppe for samarbeid med nærings- og arbeidsliv i internasjonalisering i fag- og yrkesopplæring. I 2013 var SIU representert på en studiereise til Sveits for å erfare «beste praksis» på området.

I 2013 arrangerte SIU møter med de respektive LLP-programutvalgene. Arbeidet i LLP-programutvalgene ble avsluttet på et felles utvalgsmøte i desember 2013. Både resultatene av samarbeidet og samarbeidsstrukturen skal evalueres tidlig i 2014, med vurdering av ny utvalgsstruktur i Erasmus+.

SIU gjennomførte et direktørmøte med KS i september 2013, hvor KS uttrykte god vilje til videre dialog om internasjonalisering innenfor grunnopplæringen. Samarbeidet med KS oppleves likevel som komplekst, ettersom interesseorganisasjonene som henvender seg til KS er mange, og utdanningssamarbeidet på kommunenivå er fragmentert sammenlignet med fylkesnivået. I 2014 ønsker SIU å vedlikeholde kontakten med KS, men ønsker i større grad å prioritere utstrakt kontakt med respektive utdanningsdirektører hos fylkesmennene.

Innenfor grunnopplæring ønsker SIU å profesjonalisere sitt arbeid ytterligere. Dialog og samarbeid med andre aktører, nasjonale så vel som internasjonale, er en viktig forutsetning for utvikling av SIU som kompetansesenter. Kontakt med nasjonale instanser har bidratt til å tydeliggjøre konteksten SIU er en del av og opererer i. SIU har ambisjoner om å forsterke arbeidet med produksjon og formidling av relevant statistikk og analyser overfor sektoren ytterligere, i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og NOKUT. I tillegg styrkes samarbeidet med VOX og Bufdir i det nye programmet Erasmus+. Fokus på fagskoler og barnehager får ny prioritet i 2014. SIU ønsker også å benytte de nasjonale ekspertene mer systematisk i kvalitetsarbeidet i 2014, ikke minst med hensyn til oppdatert informasjon og trender.

SIU har de siste årene etablert en praksis med å sende utkast til nye programdokumenter på foreleggelse til norske høyere utdanningsinstitusjoner. På denne måten får SIU verdifulle innspill til utformingen av virkemidlene i vår portefølje. Foreleggelsen fungerer også som en tidlig varsling om nye utlysninger. I 2013 var UTFORSK og Nordområdeprogrammet på foreleggelse. Det kom få, men til dels viktige tilbakemeldinger på begge programutkastene.

Samarbeid med lærerutdanningsinstitusjoner – tidlig innsats for framtidig internasjonalisering i grunnopplæring

Lærerutdanningene har en særdeles viktig rolle i arbeidet med internasjonalisering av grunnopplæring. Rektorskolen, et nasjonalt kompetansegivende utdanningstilbud til skoleledere som tilbys fra fire utdanningsinstitusjoner og sammenslutninger, er også viktig i dette bildet.

Internasjonalisering av utdanning er forankret i nasjonal politikk, bl.a. gjennom St. meld. nr. 14 (2008-2009), Opplæringslova, Forskrift til Opplæringslova og Læreplanverket for kunnskapsløftet. I tillegg er valgfaget Internasjonalt samarbeid innført i ungdomsskolen. Høsten 2013 ble valgfagene Med verden som mål og Demokrati i praksis innført. Kun en tredel av skolene trekker likevel internasjonalisering inn i lokalt læreplanarbeid (SIU, 2011). Med unntak av studentmobilitet og profesjonsforskning arbeides det også ulikt med internasjonalisering ved norske lærerutdanningsinstitusjoner. Samtidig etterlyser mange lærere og skoleledere mer kompetanse på området. Uten forankring blir internasjonalisering en aktivitet som skjer «på siden» både i skolen og i lærerutdanningen, løsrevet fra planarbeid i fagene. Derfor er det viktig at et «tidlig innsats»-perspektiv benyttes i arbeidet. Vertsskoleordningen faller bort under Erasmus+. Praksisutveksling av studenter vil da bli administrert av universitetene/høyskolene. Det vil kreve nær samordning med lærerutdanningsinstitusjonene å identifisere aktuelle vertsskoler.

I et nasjonalt perspektiv ser SIU stort potensiale for å identifisere, utvikle og spre god praksis på området gjennom et trekantsamarbeid mellom SIU som program- og kompetansesenter, lærerutdannere og skoleeiere. Tiltaket har som mål å styrke samarbeidet med lærerutdanningene, styrke kompetansen om internasjonalisering av utdanning i lærerprofesjonen, identifisere praksisnettverk og støtte lærerassistent og vertsskoleordningen. Siden 2012 har SIU samarbeidet med Universitetet i Stavanger (UiS) om utvikling av en opplæringsmodul i internasjonalt skolesamarbeid for grunnskolelærerstudenter som hadde valgt fordypning i samfunnsfag.

På grunnlag av dette vellykkede prosjektet, innleder SIU et samarbeid med UiS og definerte skoleeiere for å styrke den internasjonale dimensjonen i utdanning gjennom økt aktivitet og flere muligheter til å konkretisere hvordan internasjonalisering kan realiseres i praksis. Det skal utvikles undervisningsmoduler med nasjonal spredningspotensiale. Det er også definert konkrete mål om identifisering av ressurspersoner og nettverksetablering med både lærerutdanningsinstitusjoner og skoleeiere.

Utviklingssamarbeid og internasjonalt nettverk

SIU administrerer fremdeles flere programmer på vegne av Norad (NUFU, NOMA, NUCOOP). Disse er nå i en slutfase, og hoveddelen av NUFU-prosjektene slutttrapporterte i 2013, mens underavtalene NUFU Gender og NUCOOP (Sør-Sudan) var forlenget ut 2013 med påfølgende slutttrapportering i 2014. I NUFU-programmets siste fase har 194 ph.d. -kandidater og 294 masterstudenter fått sin grad. Det har vært lagt stor vekt på likestillingsaspekter i programmet, og hele 46 % av ph.d. og 37 % av Masterstudentene er kvinner. Et høyt antall fagfellevurderte artikler har også blitt produsert i perioden, noe som har vært en viktig kvalitetsindikator for prosjektenes suksess.

NOMA-programmet fortsetter frem til 2015, og SIU legger i denne siste fasen stor vekt på bærekraft i prosjektene. I februar 2013 ble det i samarbeid med University of Gadjah Mada (UGM) arrangert et prosjektlederseminar for 17 NOMA-prosjekter i Asia-regionen, 11.-13. februar 2013 i Yogyakarta, Indonesia. Hovedintensjonen med seminaret var at prosjektene kunne diskutere utfordringer og muligheter med tanke på langsiktig bærekraft og lokal forankring av de NOMA-finansierte masterprogrammene. I tillegg drøftet flere av prosjektene mulighetene for videreføring og etablering av nytt samarbeid om forskning- og høyere utdanning i regionen. I februar 2014 ble det avholdt et lignende seminar i Zambia for de Afrika-baserte NOMA-prosjektene.

Selv om SIU er i ferd med å fase ut programmene for utviklingsrettet utdanningssamarbeid (NUFU og NOMA) ser vi det som viktig å videreføre kompetansen vi har på dette området, og SIU er derfor fremdeles en sentral aktør i det internasjonale nettverket av organisasjoner som forvalter utviklingsprogrammer. De siste fire årene har nederlandske Nuffic i samarbeid med SIU organisert en årlig møteplass for disse organisasjonene for å utveksle erfaringer og drøfte muligheter for koordinering og samarbeid. I 2013 var det tyske DAAD som var vertskap for arrangementet, og i 2014 gis stafettstaven til finske CIMO, men stadig med Nuffic og SIU som hovedansvarlige.

Samfinansieringsmodeller (Norden-Russland, CAPES-SIU, India-Norge)

SIU har i 2013 utviklet et nært samarbeid med søsterorganisasjoner i sentrale samarbeidsland utenfor EU/EØS, og SIU har i 2013 for første gang gjennomført felles utlysninger av midler med slike land. Samarbeidet med Brazilian Federal Agency for Support and Evaluation of Graduate Education (CAPES) er ytterligere styrket gjennom tildeling av støtte fra både CAPES og SIU til samarbeidsprosjekt mellom brasilianske og norske universiteter. Videre har SIU samarbeidet med russiske utdanningsmyndigheter om utlysning av midler til samarbeid mellom nordiske og russiske høyere utdanningsinstitusjoner, og om organiseringen av et felles nordisk-russisk seminar. SIU har også utviklet et samarbeid med University Grants Commission (UGC) i India, og er i ferd med å utvikle et samfinansiert program for utdanningssamarbeid, hvor midler til norsk side kommer fra den norske ambassaden i India. Midler vil etter planen bli lyst ut i mars 2014.

Slike samfinansieringsmodeller har den åpenbare fordelen at midler fra norsk side i praksis genererer økonomiske bidrag også fra samarbeidslandene. Støtte fra begge land bidrar også til gjensidighet og likeverdighet i samarbeidet mellom institusjonene/fagmiljøene. Partnerskapet med myndighetsorgan i viktige samarbeidsland muliggjør et strategisk samarbeid på dette nivået og bidrar til gjensidig læring og økt kompetanse på SIU om høyere utdanning og internasjonalisering i BRIKS-land. SIU er på denne måten styrket som kompetansesenter og programforvalter for samarbeid med slike land. Kontakten med søsterorganisasjonene har i en del tilfeller vært tidkrevende og utfordrende, men effekten og læringsutbyttet vurderes likevel som stort.

Japan

Det er lite utdanningssamarbeid mellom Norge og Japan og frem til i år har det ikke vært egne tiltak rettet mot Japan. I 2013 ble Stipendprogrammet for studier i nordområdene utvidet til også å omfatte studenter fra Japan og Korea, UTFORSK programmet og Nordområdeprogrammet, som begge omfatter Japan, hadde sine første utlysninger. De tre utlysningene viste at det finnes interesse for samarbeid med Japan. SIU har satset på å øke sin egen kompetanse for å kunne bidra til økt utdanningssamarbeid med Japan, bla. gjennom deltakelse på Science Week i Tokyo.

Videre har SIU som en del av Kunnskapsgrunnlagsprosjektet produsert en rapport om høyere utdanning i Japan, etablert et tett samarbeid med ambassaden/innovasjon Norge i Tokyo og vår søsterorganisasjon i Japan (Japan Students Services Organisation – JASSO).

UTFORSK

I 2013 har SIU samarbeidet tett med Forskningsrådet om det nye programmet UTFORSK, som er et virkemiddel for å koble internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid. Kontaktflaten mellom SIU og Forskningsrådet er utvidet og vi har dialog og erfaringsutveksling på stadig flere områder, både tematisk, forvaltningsmessig og geografisk. Vi er i stadig dialog om videreutvikling av støtten til institusjonelt samarbeid innen internasjonalisering for å videre utvikle UTFORSK-modellen eller finne nye måter å styrke koblinger mellom forskning og utdanning på, og dette arbeidet fortsetter i 2014. Det ble gjennomført en utlysning i UTFORSK i 2013, med tildeling til 8 prosjekter i fem av de seks landene som var mulige partnerland. Russland var det eneste landet som ikke ble representert, på grunn av lavt antall søknader (kun 2 med russisk partner) og dårlig kvalitet. Det finnes for øvrig flere muligheter for støtte til samarbeid med russiske institusjoner, noe som kan forklare det lave antall søknader med russisk partner. Se forøvrig kap. 3 for mer informasjon om UTFORSK.

Kunnskapstrianglet

I SIUs arbeid med å legge til rette for kobling mellom forskning og høyere utdanning i internasjonalt samarbeid er det blitt stadig tydeligere at økt kunnskap om slike koblinger og effekten av disse er nødvendig for å utvikle treffsikre og effektive virkemidler og formidle råd om god internasjonalisering. Erfaring fra utlysninger i 2013 og tidligere år tyder på at mange av aktivitetene det søkes om støtte til når høyere utdanning skal kobles med forskning, er knyttet til mobilitet av unge forskere og studenter på ph.d.- og masternivå. SIU har foreløpig for liten kunnskap om hvilken merverdi slike aktiviteter gir for internasjonalisering av høyere utdanning, ut over det eksisterende og planlagte forskningssamarbeidet og de relativt få studentene som ofte er involvert i hvert prosjekt.

Målet bør være å bidra til økt bruk av tiltak som springer ut av forskningssamarbeid og som samtidig kommer større studentgrupper til gode, også ut over rammen av det spesifikke forskningsprosjektet. Gode internasjonaliseringstiltak innen høyere utdanning kan også utvikles uavhengig av forskningssamarbeid, samtidig som disse kan bidra til økt faglig samarbeid mellom institusjoner og fagmiljøer. Erfaringer fra SIUs forvaltning av relevante program og fra internasjonaliseringstiltak i sektoren vil i framtiden bidra til økt kunnskap om ulike effekter av koblinger mellom forskning og høyere utdanning.

Samspillet mellom utdanning og næringsliv har kommet stadig sterkere på den politiske agendaen for høyere utdanning både i nasjonal og i europeisk sammenheng. Flere av programmene SIU administrerer åpner for finansiering av internasjonal praksis. Potensialet er spesielt stort innen Erasmus-programmet, men også Nordplus, EØS-ordningene, Nord-Amerika partnerskapsprogram og det brasilianske Science without Borders finansierer praksis.

Norge har hatt forholdsvis liten tradisjon for praksis i utdanning, om vi ser bort fra helsefaglige utdanninger og lærerutdanninger der praksis er obligatorisk. I tillegg er det også en del muligheter for frivillig praksis, spesielt finner vi dette innført i ingeniørutdanningen og på masternivået i økonomisk- administrative fag. Mulighetene for internasjonal praksis blir utnyttet i relativt liten grad per i dag og det er derfor igangsatt et arbeid for å få frem gode eksempler, identifisere barrierer i form av strukturelle og praktiske utfordringer knyttet til

ulike utdanninger og se på aktuelle tiltak som kan bidra til mer effektiv tilrettelegging for internasjonal praksis. Dette arbeidet vil fortsette i 2014 og 2015.

STYRINGSPARAMETER 3

2.2.4 Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet

I 2013 har SIU hatt fokus på å videreutvikle godt samarbeid med andre nasjonale organer med delansvar for områder knyttet til studentmobilitet til Norge, og det har lagt vekt på å identifisere ytterligere områder der vi kan samarbeide med aktører som NOKUT og Forskningsrådet på, samt å gi så oversiktlig og komplett informasjon som mulig på studyinnorway.no.

SIUs profileringsmandat ses så langt det er mulig i sammenheng med SIUs prioriteringer innen programdrift, og fokuset på prioriterte samarbeidsland. Det ble på høstparten i 2013 gjennomført en vellykket delegasjonsreise der utvalgte kanadiske institusjoner besøkte norske institusjoner. Besøkene har ført til økt interesse for Canada ved de norske institusjonene som deltok. Når det gjelder Brasil har SIUs aktivitet vært tett knyttet til SIUs nye rolle som nasjonal koordinator for stipendprogrammet Science without Borders (SwB). Det er i 2013 fokusert på å etablere og utvikle gode samarbeidsrelasjoner til SIUs avtalepartner i Brasil (CAPES), norsk ambassade/konsulat og andre nordiske land som deltar i programmet. Det vil i 2014 vurderes om det er behov for å igangsette ytterligere markedsføringsaktiviteter i Brasil, eventuelt i samarbeid med våre naboland. Grunnet lite eksisterende utdanningssamarbeid mellom norske og japanske institusjoner har det i 2013 vært prioritert å etablere møteplasser der disse kan møtes og bli bedre kjent med hverandre og utdanningssystemene i de to landene.

Deltakelse på internasjonale konferanser

SIU deltok med stand på de årlige konferansene, EAIE, CBIE og NAFSA (sistnevnte i samarbeid med Finland, Island og Danmark) og koordinerte messedeltakelsen for de norske institusjonene som deltok her. Målet er å utnytte disse møteplassene så godt som mulig gjennom å supplere stand, «norske» mottakelser og frokostseminarer med andre faglige sidearrangement. På EAIE ble det i samarbeid med SIUs søsterorganisasjon i Japan, JASSO (Japan Student Services Organization), organisert et Japan Norway Network Meeting for norske og japanske institusjoner. Om lag 60 personer deltok på arrangementet og tilbakemeldingene fra deltakerne var gode. På CBIE var SIU ansvarlig for en egen sesjon på programmet der institusjonelle partnerskap var tema. Å bruke disse godt etablerte møteplassene til denne type sidearrangement oppleves positivt og nyttig fra institusjonenes side.

Studyinnorway og studentrettede tiltak

Studyinnorway.no er den offisielle nettsiden om norsk utdanning, og den retter seg først og fremst til internasjonale studenter som vurderer Norge som studiedestinasjon. Samtidig skal den være et supplement for institusjonene i deres eget rekrutteringsarbeid, der de både kan henvise til siden for generell og overordnet informasjon og motta trafikk inn på egne sider. Statistikken viser at trafikken har økt med over 20 % fra 2012 til 2013 (978 178 besøk fra 697 072 besøkende), og at trafikken fra-til de nasjonale satsingslandene er for de fleste sterkt økende.

Tabell 1. Studyinnorway.no webstatistikk

Satsingsland	Endring 2012-2013	Besøk 2013
USA (1)	+ 140 %	121 747
India (6)	+ 10 %	44 214
Canada (9)	+ 76 %	24 275
Brasil (10)	+ 226 %	23 918
Totalt all trafikk	+ 20 %	978 178

Arbeidet med å videreutvikle nettsiden er basert på en bred behovskartlegging der en undersøkelse blant brukere av nettsiden og møter med institusjoner og andre relevante aktører er gjennomført. Formålet er at informasjonen blir mest mulig målrettet, og sikre at all relevant informasjon blir gjort tilgjengelig.

Implementering av justert design, samt forbedret funksjonalitet, skjer tidlig våren 2014. Tilpasset visning på nettbrett og mobil og en forbedret oversikt over det engelskspråklige studietilbudet i Norge er prioriterte endringer. Når det gjelder sistnevnte har SIU inngått samarbeid med Senter for IKT i utdanning for at oppdatering av den «online» studiekatalogen skjer ved automatisk overføring av data, og ikke manuelt som i dag.

SIU lanserte høsten 2013 et prosjekt med studentambassadører fra Canada. Studenter fra Canada på utveksling ved norske utdanningsinstitusjoner ble invitert til å bli «Student Ambassador to Norway» – det vil si holde et informasjonsmøte om studier i Norge ved sin hjemmeinstitusjon. 12 studenter ble valgt ut til å være ambassadører for våren 2014. Det er også inngått et samarbeid med ANSA som stiller sine medlemmer til disposisjon som studentambassadører ved sine institusjoner i utlandet, og da i første rekke USA. Er dette vellykket vil en vurdere å utvide samarbeidet til flere land, først og fremst våre viktigste satsingsland.

Etter SIUs mening bidrar et godt samarbeid med eksterne aktører og en god dialog med institusjonene til et godt grunnlag for å lykkes med profileringsarbeidet i 2014. Selv om vi i året som gikk er blitt flinkere å samordne internt og arbeide på tvers av organisasjonen på områder som er knyttet til profilering, så har vi fremdeles potensiale for å utvikle oss som kompetansesenter på dette området.

2.3 Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag

STYRINGSPARAMETER 1

2.3.1 Utvikling av SIU som lærende organisasjon

SIU har etablert et internt opplæringssystem (SIU-skolen) som favner kompetansebehov i organisasjonen på tvers av avdelinger og enheter. I 2013 ble det gjennomført opplæring i risikostyring, avvikssystemet, styrende dokumentasjon, ePhorte, nynorsk, HMS, AKAN, klart språk, kronikkskriving, forvaltningsloven og økonomi. Også i 2014 planlegges et bredt kurstilbud. SIU har også to interne fagforum med regelmessige møter, Faglig forum og Grunnforum, hvor sentrale eksterne aktører inviteres til å holde innlegg. Dette gir økt

kunnskap og bevissthet om aktiviteter i sektoren. I tillegg deltar SIU-ansatte på relevante seminarer og konferanser for å sikre kontinuerlig kunnskapspåfyll og kontakt med sektoren.

Dette er viktig å øke vår egen interne kompetanse med henblikk på at Norge får full tilgang til Erasmus+ fra 2014 og at det dermed blir nye muligheter for norske institusjoner. I august holdt representanter fra vårt svenske søsterkontor og Lunds universitet et seminar for SIUs ansatte om deltagelsen i EUs program rettet mot tredjeland (land utenfor EU). SIU har mye erfaring fra samarbeid med tredjeland gjennom ulike bilaterale samarbeidsprogrammer og ser fram til å anvende denne kompetansen innenfor det nye Erasmus+.

SIU har også satt fokus på ledelse i 2013 og som en konsekvens av implementering av ny organisasjon i 2012, startet vi et lederutviklingsprogram våren 2013. Lederutviklingen er gjennomført i samarbeid med firmaene Solid Utvikling AS og Deloitte AS, sistnevnte har etter utlysning fått et flerårig engasjement i organisasjonen. Programmet har som mål å utvikle og vedlikeholde en plattform for enhetlig ledelse, og inneholder i tillegg tilrettelegging for personlig utvikling og tilbud om kurs i ulike ledelsesverktøy.

SIU ble i 2013 godkjent som lærebedrift, og fikk fra 1. desember sin første lærling innen IKT-faget. Fra høsten 2014 får organisasjonen også en lærling i kontorlag.

STYRINGSPARAMETER 2

2.3.2 Øke samhandling på tvers i organisasjonen og styrke intern kommunikasjon

Det har vært arbeidet grundig med forbedring av arkiv- og dokumentsystemet ePhorte, både når det gjelder rutiner, system, brukerdokumentasjon og opplæring. SIU har vedtatt å oppgradere saks- og arkivsystemet for å få et bedre arbeidsverktøy både for arkivarene og saksbehandlerne. En oppgradering til ePhorte5 vil gjøre arkivsystemet rolletilpasset og betydelig mer brukervennlig, og vil dermed gi et godt utgangspunkt både for kvalitetsheving og effektivisering av saksbehandling og samhandling i organisasjonen. Omleggingen krever betydelige ressurser både til forberedelse og gjennomføring, og vil være et prioritert organisasjonsutviklingsprosjekt i 2014.

Intranett er en viktig kanal for internkommunikasjonen i SIU og i 2012 ble det påbegynt et prosjekt for å oppgradere nettstedet. Prosjektet fortsatte inn i 2013 og endelig lansering skjedde 12. mars 2014.

Det overordnede målet for SIUs intranett er:

«å effektivisere arbeidet ved SIU ved å gi enkel tilgang til verktøy, informasjon (tekst, skjema, dokumentasjon og liknende) og arenaer for kommunikasjon, samhandling og kompetansedeling som de ansatte trenger for å utføre arbeidet sitt på en god måte».

Av dette følger blant annet at:

- Intranettet skal være et strategisk verktøy for ledelsen. Med dette menes at ledelsen kontinuerlig må vurderes hvordan intranettet kan brukes i arbeidet med å nå de strategiske målene som er satt for SIUs virksomhet.
- Intranettet skal være et redskap for å dele og bygge kompetanse i SIU.
- Intranettet skal bidra til en felles organisasjonskultur/SIU-identitet.

Det vil være en fordel for SIUs internkommunikasjon å ha én arbeidsflate for de ansatte, og det følger av kommunikasjonsstrategien at intranettet skal være denne arbeidsflaten. Dette innebærer at SIU-ansatte må få tilgang til alt de trenger av informasjon, skjema, verktøy, KVASS-prosesser osv. via intranettet og kunne bevege seg «sømløst» mellom de ulike innholdselementene via lenketeknologien, selv om innholdet skulle være fysisk lagret andre steder.

Beredskap og IKT-sikkerhet

SIU har i samsvar med oppfølgingen av 22. juli-kommisjonens rapport høynet internt fokus på samfunnssikkerhet og beredskap. Det er gjennomført fullskala kriseøvelser innen generell beredskap og IKT-sikkerhet, og beredskapsplanen er i etterkant av disse oppdatert ytterligere. I SIU-skolen ble det i vår avholdt eget seminar om risikostyring (30 deltakere), og risikobildet i organisasjonen gjennomgås i ledergruppen hvert tertial.

I forkant av IKT-kriseøvelsen i november ble det gjennomført en ROS-analyse som resulterte i at øvelsen hadde hovedfokus på målene om å unngå noen form for tap av produksjonsdata og at alle systemer og produksjonsdata skulle være tilgjengelige for sluttbrukere i samme form som før «krisen» inntraff. Øvelsen var vellykket og avdekket hvilke svake punkter må følges opp med tiltak på kort og noe lengre sikt. Hovedutfordringene er knyttet til tidsbruk, strømtilførsel og nødvendig kompetansespredning, og vil bli fulgt opp med umiddelbare tiltak. Se også punkt 3.2.

Internseminar og innkjøp

De ulike enhetene og avdelingene har sammen hatt gode prosesser for å bedre samhandling og arbeidsmiljø på tvers av enhetene og avdelingene, gjennom deling av arbeidsplaner og regelmessig utviklingsarbeid. Personalseminaret i 2012 var konsentrert om utvikling av SIU som kompetansesenter, og dette ble på internseminaret i 2013 brakt videre gjennom felles gjennomgang av tjenestetilbud og idemyldring knyttet til arbeidet med forretningsplan (se styringsparameter 3).

SIU har i 2013 organisert sitt arbeid med innkjøp i henhold til styrets vedtatte innkjøpsspolicy, og har gjort et større arbeid knyttet til opplæring og prosedyregjennomgang. SIU har gjennomført fem større anskaffelser (utlysning via Doffin) og ti minikonkurranser, alle i tråd med offentlig innkjøpsreglement og med tverrfaglige anskaffelsesteam. I tillegg har organisasjonen blitt inkludert under fire større rammeavtaler gjennomført av UiB på vegne av UH-sektoren i Bergensregionen og fire rammeavtaler inngått av UNINETT på vegne av hele UH-sektoren.

STYRINGSPARAMETER 3

2.3.3 Profesjonalisere arbeidet med å synliggjøre SIU som oppdragsorganisasjon

Mens 2012 ble preget av konsekvensene av bortfallet av NORHED-programmet og behov for omstilling, har det i 2013 vært optimisme og driv knyttet til å utvikle SIU som kompetansesenter for hele sektoren. Utvikling og drift av de store satsningene UTFORSK, Kunnskapsgrunnlaget, BRIKS-J, Russland og Eurasia er en viktig del av arbeidet som styret har initiert gjennom å utarbeide en forretningsplan som systematisk og profesjonelt danner grunnlag for videreutvikling av SIUs tjenesteprofil ovenfor nåværende og fremtidige brukere.

SIUs økonomiforvaltning drives i henhold til gjeldende regelverk og er i stadig utvikling. I 2012 innførte SIU en ny økonomimodell, som har gitt virksomheten et redskap i arbeidet med å tilpasse kostnadsbildet til prosjekt- og tilskuddsforvaltningen. SIU kan med dette verktøyet vurdere om nivået av tildeling og oppdrag er over eller under det som anses for å være en kritisk størrelse på senteret. Den kritiske størrelsen må løpende overvåkes, og vil måtte være ett av flere momenter når SIU vurderer nye prosjekter og oppdrag. Prosessen med å koble SIUs langtidsbudsjett opp mot målstrukturen har også vært viktig i dette arbeidet.

Forbedrings- og utviklingspunkt

Forretningsplanen tar utgangspunkt i organisasjonens eksisterende målgrupper og eksisterende tjenester, og fokuserer på hvordan SIU kan forbedre og eventuelt utvikle sine kjerneaktiviteter programvirksomhet, analyse og utredning, kommunikasjon og profilering, overfor sine brukere.

Det er i tillegg gjort noen sonderinger mot arbeids- og næringsliv. De fleste forbedrings- og utviklingspunkt kan relateres til SIUs rolle som kompetansesenter overfor utdanningssektoren.

Kontakt med brukere og myndigheter viser imidlertid at det er potensial for å utvide denne rollen til alle kjerneaktivitetene våre og ikke minst se dem i større sammenheng:

- Hvordan kan SIU hjelpe institusjonene til å se programmer og satsningsområder i sammenheng?
- Hvordan kan SIU bli en sterkere pådriver for institusjonene overfor KD når det gjelder styrking av sammenhengen mellom politiske mål og virkemidler?
- Hvordan kan SIU bidra til å bygge kompetanse i sektoren innenfor landkunnskap, internasjonal markedsføring, internasjonalisering hjemme og andre relevante tema?
- Hvordan kan SIU styrke dialogen og samarbeidet med arbeids- og næringsliv?

Arbeidet med disse problemstillingene fortsetter utover i 2014.

3 Annen rapportering

3.1 Implementering av nye oppgaver i 2013 knyttet til kvalitetssikring av kortere studieopphold i utlandet

Kvalitetssikring for elever i videregående opplæring

1. august 2013 overtok SIU ansvaret for å godkjenne samarbeidsprogram mellom norske og utenlandske videregående skoler. Samarbeidsprogram mellom norske videregående skoler og skoler i land utenfor Norden kan på bestemte vilkår godkjennes slik at elever som er tatt opp i programmet kan ha rett til utdanningsstøtte etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 35-9. Det settes flere vilkår for godkjenningen, både med hensyn til formalisert samarbeidsavtale med utenlandsk videregående skole og at studieoppholdet i utlandet skal være relatert til kompetansemålene i læreplanen, lengden på studieoppholdet og kvalitetssikring av rutiner. For samarbeidsprogram og yrkesfaglig samarbeidsprogram som tidligere er godkjent etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte, må skoleeier søke om ny godkjenning innen 15. august 2016. Da det er begrensede midler til utdanningsstøtte gjennom samarbeidsprogram, kan det oppstå situasjoner der det må prioriteres mellom flere søknader. I januar 2014 inviteres det til dialogmøte mellom SIU og videregående skoler som tilbyr elever kortere studieopphold i utlandet.

Kvalitetssikring for utvekslingsorganisasjoner som tilbyr studieopphold

SIU overtok i 2013 også ansvaret for å godkjenne utvekslingsorganisasjoner for rett til støtte gjennom Lånekassen. Dette innebærer at søknad om ny eller fortsatt godkjenning skal sendes til SIU. Godkjenningen av en utvekslingsorganisasjon for rett til støtte gjennom Lånekassen vil ha en varighet på tre år. Et vedtak fra SIU om godkjenning av en utvekslingsorganisasjon gjelder for førstkomende hele og to påfølgende skoleår. Det settes i likhet med samarbeidsprogram mellom norske og utenlandske videregående skoler også en rekke vilkår til utvekslingsorganisasjoner for rett til støtte.

3.2 Oppfølging etter etatsstyringsmøtet: rapportering på forventninger formidlet etter etatsstyringsmøtet

SIUs rolle som kompetansesenter for grunnopplæringen

I løpet av det siste året har SIU tatt viktige grep for å videreutvikle og implementere rollen som kompetansesenter for grunnopplæringen, blant annet gjennom ivaretagelse av analytisk kompetanse ved rekruttering og kronikkskriving i fagpresse. Det er også opprettet en intern opplæringsrekke med fokusgruppe grunnopplæring, der fagpersoner inviteres til SIU for presentasjon og dialog med programmedarbeidere.

Kravet til institusjonell forankring på skoleleder og eiernivå er styrket i Erasmus+. Dette vil kreve tettere kontakt og pleie av partnere gjennom utadrettet virksomhet utover tradisjonell informasjonsformidling. Samarbeid med lærerutdanningene og regionale europakontorer er allerede identifisert som særlig viktige strategiske valg. En kritisk suksessfaktor innenfor grunnopplæring er å arbeide parallelt med flere brukergrupper og samarbeidspartnere. Kunnskapsbygging, systematisk koordinering og presisjon i SIUs arbeid innenfor grunnopplæring er grunnleggende kvaliteter på området som etterstrebes.

UTFORSK-piloten og Brasil-samarbeidet

Se omtale i kap. 3.3.

Internasjonaliseringskonferansen

Internasjonaliseringskonferansen 2013 fikk svært gode tilbakemeldinger, og deltakelsen var høy. SIU begynte å arbeide med 2014-konferansen allerede i april 2013, og etablerte en intern arbeidsgruppe og ekstern referansegruppe med representanter fra institusjonene tidlig i juni. 2014-konferansen ble arrangert ved NTNU 5.-6. mars med institusjonelle partnerskap og allianser som overordnet tema. Det legges ned store ressurser internt på SIU i denne konferansen, men den prioriteres høyt fordi den er blitt en faglig tung og relevant møteplass som det helt tydelig er behov for i sektoren. Det tette og gode samarbeidet med institusjonene fortsetter, og dette er viktig for å lage et program som treffer alle som er i målgruppen og for å få gode innspill til programmet. Erfaringene fra 2014-konferansen vil representere viktig lærdom for SIU, også i utviklingen av en fremtidig konferanse for internasjonalisering i grunnopplæring.

Økt tilgjengelighet til rapporter, publikasjoner, statistikk og resultater

I løpet av høsten 2013 har to prosjekter blitt igangsatt som har som formål å øke tilgjengeligheten for SIUs brukere. Felles er at man ønsker å benytte de muligheter som ligger i gode brukeropplevelser på våre nettsider for å få tilgang til informasjon som utgjør kunnskapsgrunnlaget.

Det første prosjektet har som mål å samle informasjon med utgangspunkt i land, kalt «Landsider», og er særlig knyttet til høyere utdanning. For brukeren betyr det at informasjon om land, utdanningssystem, mobilitetsstatistikk, tilgjengelige støtteordninger og relevante arrangementer om f.eks. Russland samles på ett sted på nettsidene. I tillegg vil sidene inneholde lenker til SIUs prosjektkatalog og prosjekteksempler, samt andre relevante lenker. Planen er å gjennomføre dette for alle de definerte satsningslandene. Et forprosjekt er gjennomført, og med disponible budsjettmidler er planen å få utviklet egne temasider med grafikk og funksjonalitet tilpasset aktuelle målgrupper i løpet av 2014.

Det andre prosjektet er starten på et omfattende arbeid med å frambringe, sammenstille og publisere data og statistikk på siu.no. I første omgang prioriteres eksisterende data og statistikk fra programdriften, f.eks. i SIUs prosjektdatabase, og annen statistikk fra SIUs publikasjoner, særlig fra rapportserien. På sikt er målsettingen å kunne koble egne data med andre registerdata, særlig DBH, for å gi et mest mulig komplett datagrunnlag for analyse av og informasjon om internasjonalisering av utdanning. I tillegg inngår det i arbeidet en komponent knyttet til indikatorutvikling i programmer og ordninger. Dette gjøres for å styrke relevans og nytteverdi av det samlede datatilfanget. På den tekniske siden vil det bli utviklet en statistikkmodul i SIUs søknads- og rapporteringsverktøy. Dette er et langsiktig arbeid som nå er i planleggings- og tidlig implementeringsfase.

Kunnskapsgrunnlaget for politikkutvikling

SIUs arbeid med gi innspill til politikkutvikling har i stor grad handlet om styrking av kunnskapsgrunnlaget for bilateralt høyere utdannings- og forskningssamarbeid med prioriterte samarbeidsland (se omtale i kap. 3). Innenfor grunnopplæringsfeltet ble det gjennomført en spørreundersøkelse om internasjonalisering, som ble sendt ut til alle grunnskoler i landet. Analysearbeidet er i gang, og vil slutføres i løpet av våren 2014. Veien fra utvikling av et kunnskapsgrunnlag til politikkutforming kan være lang. Men de tilbakemeldingene SIU mottar på dette arbeidet tilsier at myndighetene bruker resultatene i ulike prosesser og sammenhenger, noe som tyder på at arbeidet har en nytteverdi.

Målrettet programinformasjon

SIU har i 2013 gjennomført en rekke informasjonstiltak for å bidra til god og bred deltakelse i programmene SIU forvalter. Et viktig tiltak i 2013 har vært videreutvikling av konseptet studierutlandet og oppgradering av nettstedet studierutlandet.no. (Se kap. 2.1.2.). Et satsningsområde i 2013 har vært å gjennomføre informasjonstiltak med relevante aktører på nasjonalt nivå; som NOKUT, ANSA, Forskningsrådet og Aktiv Ungdom. På utdanningsmesser i februar 2014 sto Lånekassen på stand sammen med SIU under paraplyen til studierutlandet. SIU er også i dialog med NOKUT og Forskningsrådet om felles stand på EAIE.

Informasjonsarbeid for å forberede oppstarten av Erasmus+ fra 2014 har blitt prioritert i 2013. Det har vært holdt flere informasjonsmøter over hele landet både for grunnopplæringen og høyere utdanning samt nasjonale seminarer for de samme målgruppene. Innen høyere utdanning settes det i 2014 i gang et arbeid med å undersøke mulighetene for å samkjøre flere av SIUs utlysninger både tidsmessig og tematisk. Innen UTFORSK er det etablert et godt samarbeid med Norges forskningsråd, og dette vil vi søke å forsterke og utvide til flere program i 2014.

Internasjonale fellesgrader

SIU oversendte en skriftlig vurdering av ordningen for støtte til utvikling og etablering av internasjonale fellesgrader til departementet 2. juli 2013. Bakgrunnen for brevet var at tiltaket ikke har blitt mottatt med den interessen som var forventet i universitets- og høyskolesektoren, og kvaliteten på de innleverte søknadene har vært relativt lav. Det fins neppe entydige grunner til at utlysningene ikke har blitt ansett som interessante nok av sektoren, men mye tyder på at de fleste institusjonene har kommet kortere i sitt arbeid med fellesgrader enn man hadde antatt. Tiltak som søkerseminar og såkornsmidler i form av forberedende besøk, har i liten grad påvirket kvantiteten og kvaliteten på søknadene. SIU forventer derfor ingen sterk økning i antall søknader framover.

Departementet ga tilbakemelding til SIU i brev 15. august 2013, der det blant annet påpekes at man forventer at SIU ser ordningen med fellesgrader i sammenheng med andre ordninger, program og satsinger. SIU gis også anledning til å justere ordningen eller omdisponere midlene.

Siden forutsigbarhet er et viktig element som etterlyses av institusjonene, besluttet SIU å ha ytterligere to utlysninger på internasjonale fellesgrader før en eventuell omdisponering av midlene. Til fristen i desember 2013 kom det inn fem søknader, hvorav tre ble innvilget, og neste frist er i juni 2014. SIU ser at det uansett vil være betydelige midler igjen i tiltaket som vil kunne disponeres til andre tiltak. I løpet av våren 2014 vil SIU arbeide videre med å vurdere virkemiddelapparatet, herunder en eventuell omdisponering av midlene bevilget til internasjonale fellesgrader.

Erasmus+

SIU har i 2013 arbeidet svært intensivt med forberedelser til implementering av det nye utdanningsprogrammet Erasmus+, både med hensyn til målgruppeorientering og konkret informasjon om hovedtiltakene (Key Action) 1: Støtte til læringsmobilitet for enkeltpersoner, (Key Action) 2: Støtte til institusjonelt samarbeid for innovasjon og god praksis og i noen grad til (Key Action) 3: Støtte til politikkutvikling og reformer. Det har vært viktig for SIU å identifisere synergier og sammenhenger mellom LLP-programmet og Erasmus+, da det fortsatt er flere skoler, barnehager og andre aktører som deltar aktivt i det tidligere programmet for livslang læring i en overgangsperiode.

KPMG gjennomførte i desember 2013 en ekstern revisjon av SIUs arbeid med overgangen til Erasmus+ på alle nivåer, også med hensyn til intern samhandling i SIU, som konkluderte med at SIU hadde tatt nødvendige grep i prosessen med å forberede administrasjon og implementering av Erasmus+. Revisjonen påpeker at roller og ansvar er klart definert, både ledelse og ansatte har vært involvert, prosessen er godt dokumentert og informasjonsflyten både eksternt og internt er god. Se også kapittel 2.

Profileringsarbeid mot prioriterte samarbeidsland

Det er nødvendig å se profileringsmandatet i sammenheng med SIUs prioriteringer innen programadministrasjon og gjennomføre tiltak som er rettet mot prioriterte satsingsland. SIU har i 2013 spesielt hatt fokus på BRIKS, Japan og Nord-Amerika og det er blant annet gjennomført tiltak for å legge til rette for økt satsing på Japan i tilknytning til EAIE, økt rekruttering i forbindelse med Brasil og *Science without Borders*-programmet og studentambassadører i Canada. Det er også satt i gang et arbeid for å legge informasjon på nettstedet Studyinnorway.no spesielt rettet mot studenter fra prioriterte satsingsland. Dette arbeidet vil bli ferdigstilt i løpet av våren 2014.

SIU har i 2013 arbeidet med på å etablere og videreutvikle dialog og samarbeid med andre nasjonale aktører med delansvar på profileringsområdet. Det er blant annet gjennomført møter med både NOKUT, Forskningsrådet, Lånekassen og NSD, og enkelte konkrete samarbeidsprosjekt blir implementert i 2014. Se også kap. 2.2.5.

Kompetanseutvikling og lederopplæring

SIU har etablert et internt opplæringssystem (SIU-skolen) som favner kompetansebehov i organisasjonen på tvers av avdelinger og enheter. SIU har også to interne fagforum med regelmessige møter, Faglig Forum og Grunnforum, hvor sentrale eksterne aktører inviteres til å holde innlegg (se kap. 2.3.1).

Sykefravær og likestilling

Sykefraværsprosenten i SIU har over tid vært høy. Vi har i lang tid hatt fokus på forebygging og oppfølging av sykefravær. Dette har gitt resultater og vi klarte å nå målsettingen om 5,5% sykefravær i 2013. Kvinneandelen for ansatte i SIU 2013 er på 67 % og dette er en nedgang fra 78 % i 2012. Kvinneandelen i ledergruppen var 50 % i 2013 (se også kap. 3.2.3).

Offentlige anskaffelser

SIU har i 2013 organisert sitt arbeid med innkjøp i henhold til styrets vedtatte innkjøpspolicy, og har gjort et større arbeid knyttet til opplæring og prosedyregjennomgang.

Beredskap på IKT-området

Styret i SIU vedtok i 2012 strategi for IKT med tilhørende handlingsplan. Denne har blitt fulgt opp gjennom flere tiltak i 2013, blant annet utvidelse og sikring av lagring av produksjonsdata, utvidelse av avbruddsfri strømforsyning og regulering av temperatur i kommunikasjonsentraler for IKT. IKT-enheten har etablert rutiner for systematisk oppfølging av driftsovervåking, og videreutviklet brukerkontakten via intern servicedesk. Handlingsplanen oppdateres og videreføres i 2014.

I november 2013 gjennomførte SIU en kriseøvelse på IKT-feltet, hvor hovedfokus var reetablering av funksjonell IKT kriseløsning og hente tilbake produksjonsdata fra sikkerhetskopier. Kriseøvelsen ble gjennomført på bakgrunn av forutgående ROS-vurdering.

Særskilte oppfølgingspunkter etter kriseøvelsen:

- Redusere tidsbruk for å anskaffe og klargjøre teknisk reserveutstyr for etablering av kriseløsning for servere, IKT-systemer og hustelefonsentral.
- Redusere tidsbruk for å gjennomføre tilbakelegging av produksjonsdata fra sikkerhetskopi
- Oppdatere beredskapsplan og systemdokumentasjon
- Ytterligere forbedre avbruddsfri strømforsyning
- Se på mulighet for å opprette ekstern nettside til informasjon for eksterne kunder
- Iverksette tiltak for manglende kompetansespredning internt og videre også tilgang på ekstern kompetanse.

SIU vil i 2014 styrke informasjonssikkerheten gjennom bevisst bruk av styringssystemer for informasjonssikkerhet som en del av virksomhetsstyringen. Anerkjente standarder skal legges til grunn. SIU vil etablere internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet.

Porteføljesvingninger – inn- og utfasing av oppgaver

Den kritiske størrelsen på organisasjonen må løpende overvåkes, og SIUs nye økonomimodell har gitt virksomheten et redskap i arbeidet med å tilpasse kostnadsbildet til prosjekt- og tilskuddsforvaltningen. SIU kan med dette verktøyet vurdere om nivået av tildeling og oppdrag er over eller under det som anses for å være en kritisk størrelse på senteret.

3.3 Midler tildelt over andre kapitler (kap. 252, 281, 288) og supplerende tildelingsbrev i løpet av 2013

Brasil

SIU mottok i perioden 2008-2011 1,5 mill. kroner årlig til samarbeid med Latin Amerika i supplerende tildelingsbrev over kap. 280 post 01 og kap. 281 post 73. I 2012 ble 1,5 mill. kroner omdisponert til stipendprogrammet for Russland. Av de resterende 4,5 mill. kroner ble det i desember 2012 utlyst 4 mill. kroner til samarbeid med Brasil og restbevilgningen på 500 000 kroner er nyttet til utvikling og administrasjon ved SIU. Samarbeidsprogrammet med Brasil innen høyere utdanning er et samfinansiert tiltak der SIU finansierer norsk deltakelse og vår brasilianske søsterorganisasjon CAPES finansierer brasiliansk side. SIU og CAPES utviklet utlysning og tildelingskriterier i fellesskap. Søknadsvurderingen ble gjennomført nasjonalt på hver side, og det ble utarbeidet en oversikt over støtteverdige prosjekter. CAPES besøkte Bergen i mai 2013 hvor det ble gjennomført et felles tildelingsmøte og 8 prosjekter mottok støtte fra begge sider.

SIU fungerer også som nasjonalt kontaktpunkt for Brasils store stipendprogram Science without Borders og samarbeider tett med CAPES også om dette. I 2013 søkte over 100 Science without Borders studenter seg til Norge. Av disse ble rundt 70 godkjente for stipend av CAPES, og 65 fikk opptatt ved 8 norske institusjoner for studieåret 2013-2014. Studentene studerer hovedsakelig naturvitenskapelige fag, ingeniør- og teknologifag, IKT og medisin. SIU samarbeider med de norske institusjonene, CAPES og ambassaden i Brasil for å forbedre administrasjonen av programmet og for å profilere Norge som studieland i denne ordningen. Blant annet ble det holdt en samling for norske institusjoner som deltar i SwB i september 2013 for å utveksle erfaringer med opptaksprosessen og forbedre rutiner for neste runde. Det er også etablert et europeisk forum for organisasjoner som arbeider med Science without Borders, og SIU deltar i dette.

SIU har etablert et godt samarbeid med CAPES. Erfaringer fra samarbeidet om programmene brukes aktivt, blant annet i forbindelse med inspirasjonsseminaret om Brasil som fant sted i Oslo 24. januar 2014 og i forbindelse med Internasjonaliseringskonferansen 2014. Brilsamarbeidet er også et godt utgangspunkt for SIUs arbeid med å knytte kontakter til næringslivet.

KDs Russlandsstipend

Stipendordningen er opprettet fra 2012 på bakgrunn av den bilaterale avtalen mellom det norske og det russiske utdanningsdepartementet fra 2010. SIU bevilges midler over kap. 281 post 01 til å følge opp ordningen. Avtalen åpner for opp til 30 studentstipend i hver retning. Ordningen er sentralisert, og mottaket av russiske studenter er basert på avtaler med utvalgte norske institusjoner. Russiske søkere skal innstilles av det russiske departementet. Norske studenter søker til SIU, som videreformidler til det russiske utdannings- og forskningsdepartementet.

Ordningen er mer brukt enn i 2012, men den framstår som langt mer attraktiv for russiske enn for norske studenter. Kun to norske studenter tok i mot stipend i 2013, mens 19 russiske studenter fikk stipend av ulik type og varighet. Stipendene til nordmenn inngår i en omfattende ordning for stipendiering av utenlandske studenter i Russland. Ordningen er tilpasset helgradsstudenter fra utviklingsland og er lite egnet for å håndtere korttidsmobilitet fra Vest-Europa. Samarbeidet med det russiske ministeriet er krevende, og det er vanskelig å få til løpende kommunikasjon. SIU vurderer likevel at vi fra norsk side har fulgt opp avtalen på en tilfredsstillende måte.

Styrking av kunnskapsgrunnlaget for bilateralt utdannings- og forskningssamarbeid

SIU fikk i supplerende tildelingsbrev 30. november 2012 tildelt 2,5 mill. kroner til styrking av kunnskapsgrunnlaget for bilateralt høyere utdannings- og forskningssamarbeid, og i tillegg 300 000 kroner i supplerende tildelingsbrev 12. desember 2013, til sammen 2,8 mill. kroner.

Det overordnede formålet med prosjektet er å styrke kunnskapsgrunnlaget for bilateralt samarbeid med høyt prioriterte land innen høyere utdanning og forskning, og om forhold i disse landene som kan påvirke innretning og vilkår for slikt samarbeid. Oppdraget er geografisk avgrenset til Brasil, Russland, India, Kina, Sør-Afrika og Japan (BRICS+J), alle prioriterte samarbeidsland for Norge.

Arbeidet har resultert i følgende leveranser: En oversikt over virkemiddelapparatet for bilateralt høyere utdannings- og forskningssamarbeid; landrapporter for hvert av de seks landene; og en rapport om hvordan Danmark, Sverige, Finland, Tyskland og Nederland tilnærmer seg bilateralt høyere utdannings- og forskningssamarbeid med BRICS+J. En oversikt over relevant litteratur (evalueringer, rapporter, m.m.) om temaet for oppdraget er under utarbeidelse. Leveransene er i tråd med det som er avtalt med KD.

Samlet sett gir de ulike rapportene kunnskap og innsikt som bidrar til å sette norsk politikk, strategi og virkemidler i perspektiv, og som vi tror kan bidra til en helhetlig vurdering av hvordan samarbeidet med prioriterte land ivaretas og eventuelt bør videreutvikles. Enkelte funn vil kunne danne grunnlag for anbefalinger, både med tanke på forbedringspotensial og på temaer eller aspekter ved bilateralt høyere utdannings- og forskningssamarbeid som bør utredes nærmere. Det vil bli levert en sluttrapport for oppdraget i mars 2014. KD ønsker at arbeidet videreføres i 2014, og har øremerket midler til formålet i supplerende tildelingsbrev (se over), og i tildelingsbrev for 2014.

Støtte til utvikling av internasjonale fellesgrader

SIU ble tildelt midler til utvikling og etablering av fellesgrader i 2011 og 2012. I 2013 ble SIU tildelt 3 mill. kroner til fellesgrader over kap 281 post 01.

Tiltaket ble lansert i januar 2012 og har hatt tre utlysninger. En fjerde utlysning er publisert, med søknadsfrist 2. juni 2014. Ut fra forventningene, og responsen fra en del institusjoner i forbindelse med første utlysning, har responsen vært skuffende, og SIU har begynt å vurdere hvilke andre tiltak som kan settes inn for å fremme den overordnede målsettingen med tiltaket. Se også kap. 3.2.

UTFORSK

I ordinært tildelingsbrev for 2013 ble SIU tildelt 4,8 mill. kroner til en treårig UTFORSK-pilot, med minimum 4 mill. kroner årlig i 2014 og 2015 til modellen. For 2013 ble 2,3 mill. kroner bevilget over kap. 281 post 01 og 2,5 mill. kroner over kap. 288 post 21. UTFORSK partnerskap-programmet som er rettet mot BRIKS-Japan, med fokus på kobling av forskning og utdanning, ble utlyst 31. mai 2013. Programmet ble mottatt med stor interesse i universitets- og høyskolesektoren og til fristen 9. oktober 2013 kom det inn totalt 39 søknader, hvorav 30 ble formelt godkjent som fullstendige søknader. Søknadene var godt fordelt på institusjoner, fagdisipliner og land, men med en overvekt av samarbeidspartnere i Kina. Det vises ellers til kap. 2.2.3 for mer informasjon.

SIUs styre oppnevnte i oktober 2013 et programstyre for UTFORSK. I tråd med utlysningen foretok programstyret en totalvurdering av sammensetningen av porteføljen. Programstyret fattet vedtak om støtte til 8 prosjekter, i tråd med tildelingsbrevet for 2013 og midler i supplerende tildelingsbrev av 9. desember 2013, der SIU ble tildelt ytterligere 500 000 kroner over kap. 288 post 21, med tilsvarende beløp også i 2014 og 2015. Prosjektene som fikk støtte fordelte seg på samarbeid med følgende land: 1 med Brasil, 2 med India, 3 med Kina, 1 med Sør-Afrika og 1 med Japan.

I tillegg til gjennomføring av utlysning og tildeling har det også blitt gjennomført en rekke andre aktiviteter knyttet til UTFORSK-rammen i 2013, blant annet et informasjonsmøte om UTFORSK avholdt i samarbeid med Forskningsrådet, studietur for oppbygging av landkompetanse med fokus på utdanningssystemet til Sør-Afrika i november 2013, og et inspirasjonseminar om Brasil for universitets- og høyskolesektoren i januar 2014. SIU vil i 2014 følge opp de åtte tildelte prosjektene tett, med tanke på videreutvikling av UTFORSK-modellen.

Nord-Amerika-strategien

SIU tildeles midler over kap. 281 post 01 for å følge opp Nord-Amerika-strategien. I 2013 har SIU gjennom oppfølgingen av Nord-Amerika-strategien bidratt til økt kunnskap om og interesse for muligheter for samarbeid mellom Norge og Nord-Amerika. 14 nye prosjekter fikk tildelt støtte til kortvarige prosjekter som skal bidra til økt utdanningssamarbeid med Nord-Amerika. Det kom inn 41 søknader fra 19 norske institusjoner. Omlag 30 % av de tildelte prosjektene har kanadisk hovedpartner. De 12 prosjektene som ble tildelt midler gjennom Partnerskapsprogrammet 2012-2015 fortsatte samarbeidet i 2013 og holder et høyt aktivitetsnivå.

SIU har gjennomført fem nettverksarrangementer på ulike arenaer for å fremme kontakt og samarbeid, hadde til sammen ca. 180 deltakere. Interessen for arrangementene har jevnt over vært høy, og nye tiltak har særlig vært rettet mot Canada. SIU vil fortsette denne satsingen i 2014, hvor blant annet Science Week i Toronto blir en sentral arena.

Studentmobiliteten viser en positiv utvikling for både USA og Canada, særlig for innreisende studenter og antall norske studenter til USA. Det er imidlertid fortsatt få norske studenter som reiser til Canada, og det vil kreve en betydelig innsats å nå målsettingen om 650 norske studenter til Canada innen 2015.

3.4 Regnskap 2013

Driftsinntekter	2013	2012
Inntekter av bevilgninger	73 722	71 672
Tilskudd og overføringer fra andre	17 271	17 053
Andre driftsinntekter	751	513
<i>Sum driftsinntekter</i>	91 744	89 238
Driftskostnader		
Lønn og sosiale kostnader	60 554	57 063
Varekostnader		
Andre driftskostnader	24 553	27 306
Kostnadsførte investering		
Avskrivninger	1 895	1 775
Sum driftskostnader	87 002	86 144
Ordinært driftsresultat	4 742	3 094
Finansinntekter og finanskostnader		
Finansinntekter	2	21
Finanskostnader	18	154
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	-16	-133
Resultat ordinære aktiviteter	4 725	2 961
Avregninger		
Avregninger bevilgningsfinansiert virksomhet (nettofinansierte)	-4 725	-2 961
<i>Sum avregninger</i>	-4 725	-2 961
Tilskuddsforvaltning		
Overføring fra statskassen til tilskudd til andre	220 455	247 436
Utbetaling av tilskudd til andre	220 455	247 436
<i>Sum tilskuddsforvaltning</i>	0	0
Periodens resultat	0	0

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene

SIUs resultatregnskap legges frem i henhold til reglene i de statlige regnskapsstandardene (SRS). SIU er nettobudsjettert og har unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet. SIU benytter SRS 10 Inntekt fra bevilgning og SRS 9 Transaksjonsbaserte inntekter ved klassifisering og regnskapsføring av driftsinntekter. DFØs veiledningsnotat til SRS 10 benyttes også som veileder for regnskapsføring av inntekt fra bevilgning, tilskudd og overføringer. I årsregnskapet for 2013 behandlet SIU alle driftsinntekter i henhold til SRS 10 Inntekt fra bevilgning. I dette ligger at midler fra andre departement og statlige etater til våre ordinære aktiviteter er klassifisert som bevilgning. 1. januar 2014 innførte SIU en ny standard kontoplan basert på de statlige regnskapsstandardene (SRS) for UH-sektoren.

SIUs økonomiske situasjon

2013 har vært et år med stor aktivitet, både for SIU som organisasjon og for styret. Etter at 2012 ga utfordringer i form av endringer og bortfall i oppdragsporteføljen, har 2013 vært et år med fokus på muligheter. Utfasingen av NOMA og NUFU-programmene pågår, men samtidig har innfasing av Erasmus+, økt satsning innen Nordområdene, Russland og utvikling av kompetansesenterrollen gitt organisasjonen mulighetsrom for nytenkning og utvikling. De nødvendige rekrutteringsprosessene som følge av endrede oppgaver ble gjennomført medio 2013, og får dermed ikke full budsjettmessig konsekvens før i 2014.

SIUs sårbarhet som organisasjon ble tydeliggjort i 2012, da bortfallet av NORHED-programmet satte SIU i en svært utfordrende økonomisk situasjon. Styret tok da initiativ til utarbeidelse av en forretningsplan som inkluderte kartlegging av målgrupper og oppdragsgivere. Prosessen for å utvikle en forretningsplan involverte hele organisasjonen, og har bidratt til økt bevissthet i SIU om muligheter for videreutvikling av SIUs tjenester. Forretningsplanen konkluderer med fire hovedområder for utvikling av SIU de neste fire årene. Disse ses også i sammenheng med SIUs overordnede strategi for årene 2012-2016 som vektlegger SIUs rolle som kompetansesenter.

I budsjett og virksomhetsplan for 2014 har styret lagt vekt på tiltak og satsinger som skal bidra til å følge opp forretningsplanens fire definerte utviklingsområder:

- BRIKS + Japan
- Kunnskapstrianglet
- Profilerings og rekruttering
- Internasjonalisering i grunnopplæringen

Aktiv risikostyring og god intern kontroll bidrar til en effektiv eierstyring (governance), herunder også samspillet mellom styrets og administrasjonens arbeid og ansvar. Økonomienheten har en viktig rolle i dette arbeidet og i 2013 har utvikling av økonomistyring sammen med all annen styring i SIU stått i fokus. I 2012 ble det implementert en ny økonomimodell for å sikre at økonomien til senteret var tilstrekkelig og at alle oppdrag utover vår eiers oppdrag er fullfinansierte, noe som er viktig i arbeidet med å sikre en god kvalitet på den langsiktige økonomiske planleggingen. Derfor arbeides det kontinuerlig for å sikre at SIUs inntekter er over kritisk masse, slik at vårt samfunnsoppdrag kan oppfylles i tråd med vår strategi og våre målsetninger.

De mange prosessene som er gjennomført i 2012 og 2013 har vært viktige for SIU, og vi har allerede begynt å se resultater på flere områder, blant annet gjennom eksterne revisjonsrapporter.

3.4.1 Vesentlige endringer i resultat- og balanseposter i forhold til tidligere årsregnskap

Resultatposter

Inntekter

Inntekter fra bevilgninger fra KD har sammenlignet med fjoråret økt med 2 millioner. Tilskudd og overføringer er på samme nivå som i fjor, men selv om den totale økningen er liten er det større endringer i forhold til hvor midlene kommer fra. På grunn av utfasingen av Norad-oppgavene ved senteret, er nedgangen størst her. I 2012 fikk SIU 6 millioner til

administrasjon av Norads programmer, mens beløpet er redusert til 3,5 millioner i 2013. Administrasjonsmidler fra Utenriksdepartementet har i samme periode økt med 1,5 millioner.

Tabell 2. Utviklingen i forholdet mellom inntektskategoriene (bevilgningsprosent)

Tabell i hele tusen

	2013	%	2012	%	2011	%
TOTALT	91 744		89 238		76 567	
Inntekt fra bevilgninger	73 722	80 %	71 672	80 %	52 300	68 %
Inntekter fra andre	18 022	20 %	17 566	20 %	24 268	32 %

Inntekter fra Kunnskapsdepartementet, Utenriksdepartementet, Norad og Utdanningsdirektoratet utgjorde i 2013 80 %, og dette er den samme prosentandelen som for 2012.

Kostnader

Lønnskostnadenes andel av de totale driftskostnadene har steget med 3,3 % sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Lønn er den største kostnadsposten i regnskapet til SIU og utgjør 69,6 % av de totale kostnadene. Lønnskostnadsandelen har vært svakt økende over de siste årene. Lønnskostnadene inneholder også midler til kompetanseheving, som har vært et prioritert område for SIU i 2013. Driftskostnadene hadde en nedgang på 4 prosentpoeng. Dette vil bli nærmere kommentert under punktet av gjennomføringen av budsjettet for 2013.

Tabell 3. Utviklingen i forholdet mellom kostnadskategoriene

Tabell i hele tusen

	2013	%	2012	%	2011	%
TOTALT	87 002		86 144		79 354	
Lønn	60 554	69,6 %	57 063	66,3 %	51 450	64,8 %
Drift	26 448	30 %	29 081	34 %	27 903	35 %

Resultater

Resultatet av ordinære aktiviteter for 2013 er på 4,7 mill. kroner. Dette resultatet inkluderer administrasjonsmidler mottatt av henholdsvis KD på 2,3 mill. kroner og UD på 1,2 mill. kroner i desember 2013. Etter periodiseringsprinsippet er disse i sin helhet inntektsført i 2013 selv om kostnadene ikke påløper før i 2014. Ser en bort fra disse inntektene ville SIU vist et positivt resultat på 1,2 mill. kroner.

Tabell 4. Utviklingen i resultat ordinær aktivitet de siste tre årene (Overforbruk/Underforbruk)

Tabell i hele tusen

	2013	2012	2011
TOTALT	4 725	2 961	- 2 573

Tilskuddsforvaltningen

Utbetalinger av tilskudd til andre beløper seg totalt til 220 mill. kroner i 2013. Sammenlignet med 2012 er dette 27 mill. kroner lavere. Hovedsakelig skyldes dette at Norad-programmene har vært i avslutningsfasen de siste årene, hvilket medfører mindre utbetalinger av tilskudd. For EU-programmene øker utbetalingene av tilskudd sammenlignet med samme periode i fjor. Dette skyldes at SIU betaler ut i takt med tidsplanene for alle kontraktene med EU-kommisjonen. Tilskuddsforvaltningen generelt har vist en nedgang de senere årene og budsjettet for 2014 viser en videre nedgang. Nedgangen er på det totale nivået men

fordelingen i utbetaling av tilskudd mellom våre eiere og oppdragsgivere endres. Utbetaling av tilskuddsordninger som er finansiert av KD, NMR og UD øker.

Balanseposter

Avregning med statskassen totalt er ved utgangen av året er på 22,7 mill. kroner mot 16,6 mill. kroner ved utgangen av 2012. Beløpet er 6,1 millioner høyere enn ved årsslutt i 2012. Økningen skyldes delvis tilføring av midler sent på året (3,5 millioner), men også av en økt utsatt aktivitet. De akkumulerte midlene er i hovedsak knyttet opp mot utsatt og forsinket aktivitet.

Utviklingen i ubrukte midler

Bevilgningsfinansiert virksomhet, administrasjonsmidler

Ubrukte midler knyttet til bevilgningsfinansiert virksomhet utgjør ved årets slutt 19,4 mill. kroner mot 14,7 mill. ved årsslutt 2012. Beløpene viser at det gjenstår en del aktiviteter som skal utføres i løpet av 2014. SIU mottok 2,3 millioner kroner fra KD i slutten av 2013 som er forutsatt brukt i 2014 og 1,2 millioner fra UD så den reelle utsatte aktiviteten viser at 15,9 millioner er overføringer fra 2013. Nivået anses som for høyt og SIU vil arbeide for å redusere den utsatte aktiviteten i 2014. Vi viser til note 15 del 1 for mer utfyllende informasjon.

Ikke inntektsført bevilgninger og bidrag, administrasjonsmidler

Denne posten utgjør totalt 3,3 mill. mot 1,3 mill. pr. 31. desember 2012. Vi viser til note 15 del 2 for mer utfyllende informasjon.

Tabell 5. Utviklingen i ubrukte midler

Tabell i hele tusen

	2013	%	2012	%	2011	%
TOTALT	22 708		16 590		13 172	
Bevilgning KD 280/50	5 134	23 %	3 045	18 %	1 540	12 %
Bevilgning KD andre kap. /post	8 416	37 %	8 487	51 %	3 919	30 %
Bevilgningsprosjekter (UD og Norad)	5 882	26 %	3 124	19 %	6 236	47 %
Bidragsprosjekter (andre oppdragsgivere)	3 276	14 %	1 934	12 %	1 477	11 %

Gjelden vedrørende tilskuddsforvaltning er fremdeles høy, noe som skyldes at SIU har mottatt innbetalingene, men ikke utbetalt alt til tilskuddsmottakerne. Med en stor prosjektportefølje der mange prosjekt går over flere år vil det være større beløp på posten kortsiktig gjeld.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap og gjennom-føringen av budsjettet for 2013

SIU har i all vesentlighet gjennomført de prioriterte oppgavene i tildelingsbrevet for 2013. Utviklingen av den utsatte aktiviteten er kommentert i et eget avsnitt over. Det største vesentlige avviket i forhold til budsjettet er under posten andre driftskostnader. SIU har brukt 8,8 millioner mindre enn budsjettet på denne posten. Dette skyldes hovedsakelig utsatte aktiviteter som følge av forsinkede og ressurskrevende rekrutteringsprosesser og prosessene knyttet til kjøp av tjenester. Lov om offentlige anskaffelser gir SIU utfordringer i forhold til tid, innkjøp er krevende ressursmessig og det gjør at noen aktiviteter skyves framover i tid. Dette forsinker bruken av driftsmidler. SIU hadde planlagt en større satsning

på utvikling og oppgradering av Espresso og ePhorte, men dette måtte utsettes på grunn av bemanningssituasjonen ved de involverte enheter.

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

SIU har i løpet av 2013 foretatt noen få investeringer på IKT-utstyr for å opprettholde en tilfredsstillende informasjonssikkerhet. I 2014 vil det handlingsrommet SIU har skapt seg gjøre det mulig å fullføre satsingene i handlingsplanen for IKT, som skal bidra til å utvikle og understøtte virksomhetenes visjon, oppgaveløsning, arbeidsprosesser og behov for styrings- og beslutningsinformasjon.

I 2016 skal SIU flytte til nye lokaler for å samlokaliseres og for å ha nok plass til alle ansatte, og prosessen med forberedelser vil starte i 2014. I tillegg vil SIU prioritere utvikling av verktøy (Espresso), innkjøp av IKT- utstyr og oppgraderinger som ePhorte 5.

Ressursutfordringer som framkommer i SIUs arbeid med langtidsbudsjettet

Bevilgningsandelen har stabilisert seg i 2013, men vil øke i 2014 som følge av rammeøkningen på 10 millioner knyttet til Erasmus+. Dette gir et større handlingsrom for å gjennomføre aktiviteter som er i tråd med de strategiske planene for SIU de neste årene. Utfordringen med at midlene skal forvaltes i tildelingsåret mens aktivitetene i stor grad er langsiktige, vil også i 2014 påvirke SIUs regnskapsmessige resultat. Rammeøkningen gir rom for nyrekruttering og nødvendige investeringer, men dette er prosesser som vil være tidkrevende. Styret vil prioritere arbeidet med langsiktig økonomisk planlegging.

Økonomi som virkemiddel for en effektiv forvaltning

Viktigheten av samspillet mellom SIUs etablerte strategier og mål, og hvordan alle i virksomheten arbeider for å sikre at målene nås på en kostnadseffektiv måte kan ikke understrekes nok. Aktiv risikostyring og god intern kontroll bidrar til en effektiv eierstyring (governance) herunder også samspillet mellom styrets og ledelsens arbeid og ansvar. Økonomienheten har en viktig rolle i dette arbeidet og i 2013 har utviklingen av økonomistyringen sammen med all annen styring i SIU stått i fokus.

En pålitelig regnskapsrapportering sammen med målrettet drift som sikrer at ikke bare den økonomiske biten men også sikringen av ressurser og at mål nås er kompleks men helt nødvendig for å kunne rapportere om SIU driver virksomheten i samsvar med sitt samfunnsoppdrag. I 2012 ble det implementert en ny økonomimodell for å sikre at økonomien til senteret var tilstrekkelig og at alle oppdrag utover vår eiers oppdrag er fullfinansierte. Noe som var viktig i arbeidet med å sikre en god kvalitet på den langsiktige økonomiske planleggingen.

Det har systematisk vært jobbet med å samle og forenkle den styrende dokumentasjonen i økonomiforvaltningen, ved å etablere gode rutiner og arbeidsmåter. Dette har resultert i en ny økonomihåndbok for senteret, som gir et godt grunnlag for god økonomistyring. Informasjon trengs på alle nivåer i en organisasjon hvis man skal kunne drive virksomheten i riktig retning og for å nå mål, både innenfor regnskapsrapportering og innen for annen rapportering. Økonomisk informasjon benyttes ikke bare til regnskapsrapporter men også i stor grad internt for å ta viktige beslutninger, som det å følge opp resultater og det å styre ressurser.

3.5 Personaldata

1. januar 2014 innførte SIU en ny standard kontoplan basert på de statlige regnskapsstandardene (SRS) for UH-sektoren. Høsten 2013 har vært brukt til å tilpasse systemer og dokumentasjon for å være operativ fra første stund.

Tabell 6. Tilsatte (årsverk) pr 1. oktober 2013

Tilsatte (årsverk) Dato: pr. 01.10.2013	Kap 280 post 50		Andre bevilgninger fra KD inkl. Nord-Amerika		Bidragsfinansiert		Samfinansiert med Europa-Kommisjonen		Totalt antall ansatte
	Fast tilsatt	Midl tilsatt	Fast tilsatt	Midl tilsatt	Fast tilsatt	Midl tilsatt	Fast tilsatt	Midl tilsatt	
1. Drifts- og vedlikeholdsstill.									
2. Administrative stillinger	41,5	3	6,6	10,2	3,7	2,2	12,6	1,6	81,4
a) herav ledere	8								8
b) herav mellomledere	3								3
c) herav saksbehandlere	30,5	3	6,6	4,2	3,7	2,2	12,6	1,6	64,4
d) herav nasjonale eksperter				6					6
3. Andre stillinger		1						1	2
høgskolelektor									0
Sum alle stillinger	41,5	4	6,6	10,2	3,7	2,2	12,6	2,6	83,4

2. *Administrative stillinger* inneholder faste, vikarer og midlertidige tilsatte i SIU

2a. Direktør og avdelingsdirektører

2b. Enhetsledere

Tabellen over omfatter tilsatte som SIU har arbeidsgiveransvar for omregnet til årsverk, og gjenspeiler personalsituasjonen pr. 1. oktober 2013. Tilsatte som har permisjon med lønn, vikarer i den permittertes stilling og andre midlertidige tilsatte omfattes av rapporteringen. Personer som er tilsatt på timebasis og personer som er i permisjon uten lønn er ikke rapportert i tabellen.

Nasjonale eksperter er ført opp i tabellen under punkt 2 d) med delt finansiering mellom kap 252 post 70 og Utdanningsdirektoratet. Pr. 1. oktober 2013 er alle fem stillingene som nasjonale eksperter i Europakommisjonen besatt. Nasjonal ekspert i Cedefop ble tilsatt 1. september 2013 etter kort tids ledighet i stillingen. Høgskolelektorene under punkt 3 gjelder Caen, Frankrike og en utenlandslektor i Island. Utenlandslektoren er finansiert over kap 280 post 50.

Andelen midlertidige stillinger med arbeidssted Bergen er 5 stillinger, som utgjør 6,6 % av staben ved SIU. I tillegg har SIU 6 personer tilsatt i vikariat som følge av

omsorgspermisjon/sykefravær/permisjon i faste stillinger, noe som utgjør 8,0 % av antall tilsatte. Flere av de midlertidige stillingene er utlyst og vil bli omgjort til faste stillinger innen utløpet av 2013. Vi har hatt som målsetting å redusere antall midlertidig tilsatte i SIU og ved årsskiftet er dette minimalisert. I 2014 vil SIU fortsette sin gjennomgang av behovet for faste stillinger og utlyse i takt med avklaring av oppdrag og finansiering.

3.6 HMS og arbeidsmiljø

Vi har i 2013 hatt avdelingsvis oppfølging av resultatene fra medarbeiderundersøkelsen i 2012 og 2013. Undersøkelsen i 2013 ble gjennomført i september/oktober 2013 og resultatet ble gjennomgått på HMS- dagen 6. november 2013. Det var god deltakelse. Resultatet viser store variasjoner mellom avdelinger og enheter. Undersøkelsen er fulgt opp i møter med organisasjonens tillitsvalgte og i de respektive avdelinger. Vi vil ha fokus på oppfølging av undersøkelsen også videre i 2014.

I undersøkelsen kom det frem at flere ansatte enn tidligere hadde sett/hadde følt seg mobbet. Dette temaet i undersøkelsen viste en økning fra 2012, selv om den prosentvise størrelsen ikke er større enn i andre organisasjoner. Dette er likevel en økning og ble tatt alvorlig da SIU har nulltoleranse for mobbing. På HMS-dagen var mobbing tema. I tillegg har verneombudene vært rundt på alle avdelingene og snakket om temaet. AMU følger opp undersøkelsen videre i 2014. En årsrapport for arbeidet i arbeidsmiljøutvalget og administrasjonens årsrapport for HMS-arbeidet i SIU ble forelagt SIU-styret 13. februar 2013. Medarbeidersamtalene ble gjennomført våren 2013, mal og struktur på samtalene ble gjennomgått og forbedret.

Sykefravær

Sykefraværsprosenten i SIU har over tid vært høy. Vi har hatt fokus på forebygging og oppfølging av sykefravær i SIU. Dette har gitt resultater og vi klarte å nå målsettingen om 5,5% sykefravær i 2013. Sykefraværet for 1. halvår var høyt, og styret har i 2013 vært løpende underrettet om utviklingen. Korttidsfraværet i SIU ligger på et normalt og jevnt nivå, det er langtidsfraværet i SIU som har vært høyt over lengre tid. Vi har også benyttet bedriftshelsetjenesten aktivt i fraværsoppfølgingen og i vanskelige personalsaker.

Tabell 7. Sykefravær

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sykefravær	1,7 %	3,7 %	6,3 %	7,4 %	6,2 %	5,5 %

SIU er i 2013 godkjent som lærlingestitusjon og har i 2013 tatt opp en lærling i IKT-servicefaget, målet er også å ta opp en lærling i Kontor og administrasjonsfaget fra høsten 2014. Per 1. oktober 2013 har SIU to personer i praksisplass, i tillegg til ansatte som er vist i tabellen. Kommunikasjonsavdelingen ved SIU tar to ganger i året i mot studenter som har praksis i studiet Praktisk informasjonsarbeid v/Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Universitet i Bergen.

3.7 Rapportering på likestilling

Rapporteringen under dette punktet følger veileder for "Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten", utgitt av FAD i desember 2010.

Tabell 8. Tilstandsrapport for kjønn 2013. Tall pr. 01.10.2013

	Årsverk			Faste stillinger			Midlertidig/vikarer			Gjennomsnittslønn		
	mann	kvinne	totalt	mann	kvinne	totalt	mann	kvinne	totalt	mann	kvinne	totalt
Totalt i virksomheten (alle)	25	50,4	75,4	22	42,4	64,4	3	8	11	62	58	60
Herav administrative stillinger*	9	21,8	30,8	8	19,8	27,8	1	2	3	63	60	61
Herav direktør/avdelingsdirektør	4	4	8	3	4	7				71	73	72
Herav mellomlederstillinger	1	2	3	2	3	5				70	66	67
Saksbehandlere program/utredere	16	28,6	44,6	14	22,6	36,6	2	6	8	61	58	59
I tillegg:												
Nasjonale eksperter	3	3	6				3	3	6	67	66	66
Høyskolelektorer		2	2					2	2		63	63

*Administrasjonsavdeling, stab og Kommunikasjonsavdeling

Direktør er ikke med i gjennomsnittsberegning av lønn og er tilsatt på åremål

Tabellen over viser at snittlønnen for menn ligger over snittlønnen for kvinner med unntak av avdelingsdirektørnivå der snittlønnen er høyest for kvinner. En av grunnene til lavere snittlønn for kvinner er at det har vært rekruttert flere kvinner og de fleste av disse har vært relativt nyutdannet med kort arbeidspraksis og har derfor et lavere lønnsnivå.

SIU har minimal bruk av overtid, men med en hektisk arbeidshverdag blir fleksitidens rammer benyttet.

Pr. 1. oktober 2013 har tre tilsatte redusert arbeidstid som følge av omsorg for små barn. Det er ingen som er fast ansatt i deltidstilling pr. 1. oktober 2013.

Kvinneandelen for ansatte i SIU i 2013 er på 67 % en nedgang fra 78 % i 2012. Kvinneandelen i ledergruppen var 50 % i 2013. Andelen kvinner blant saksbehandlerne er redusert fra 74 % i 2012 til 64 % i 2013. SIU har gjennomført 19 utlysninger i 2013. Blant søkere til faste og midlertidige stillinger er det en stor overvekt av kvinner. Det er fortsatt en stor overvekt av kvinner som er tilsatt i midlertidige stillinger eller vikariater. SIU arbeider kontinuerlig med rekruttering av flere menn. De fleste medarbeidere som rekrutteres til SIU kommer fra øvrige deler av utdanningssektoren. Vi får en del søknader med minoritetsbakgrunn, men svært få av disse tilfredsstiller kravene i utlysningen.

Tre ansatte (4 %) i SIU kommer inn under definisjonen for personer med minoritetsbakgrunn pr 1. oktober 2013.

Gjennomsnittsalderen for tilsatte (midlertidig og fast ansatte) i SIU er 44 år pr 1. oktober 2013. Gjennomsnittsalderen har holdt seg stabil med en varierende turnover fra år til år. Dette betyr at rekruttert personell til faste og midlertidige stillinger gjennomgående er yngre enn gjennomsnittsalder og de som har sluttet. SIU har en medarbeider som tar ut 20 % AFP.

Personellsituasjonen preges av at det har vært mange foreldrepermisjoner blant de tilsatte gjennom året (andelen er 67 % kvinner og 33 % menn).

Tabell 9. Rekruttering 2013

Utlyste stillinger:

Stillingskategori	Antall stillinger	Antall søkere			Antall innkalt til intervju			Antall nytilsatte		Antall tilsatte administrativt	
		Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Administrative stillinger	8	110	55	165	18	14	32	4	3	1	1
Saksbehandlere	11	163	66	229	22	18	40	6	3		

SIU har ikke opplysninger om at noen som har søkt stilling i SIU har nedsatt funksjonsevne. En prioritert del av SIUs IA-arbeid er å tilpasse arbeidet i forhold til funksjonsdyktigheten (helsesvikt/alder) for allerede ansatte i SIU. Vi har i 2013 hatt 2 personer på tiltak (arbeidstrening) gjennom NAV.

3.8 Arealdata

SIUs ansatte har sitt arbeidssted på to adresser i Bergen sentrum.

Tabell 10. Oversikt over gulvareal og utgifter til husleie 2012-2014

(kvm og beløp i hele 1000 kr)

Navn på bygg/eiendom	Antall brutto kvm	Når avtalen opphører	Leiebeløp 2012	Leiebeløp 2013	Leiebeløp 2014
1. Arealer der det ikke betales leie					
2. Arealer med leie til Statsbygg					
3. Arealer der det betales leie til andre					
Utleier: EGD Holding	1 850 m ² + 75 m ² arkiv i kjeller	2016	3 066	3 091	3 177
Utleier: Birkebeiner Eiendom	574 m ²	2016	1 279	1 290	1 307
Sum arealer der det betales leie til andre	2 499 m ²		4 345	4 381	4 484
Totalsummer for brutto kvm. og leiebeløp	2 499 m²		4 345	4 381	4 484

I tabellen vises husleie og felleskostnader, eksklusive annen drift av bygningen. Totale kostnader for leie og drift av leide lokaler i 2013 var 4,38 mill. kroner (4,34 mill. kroner i 2012). Leieprisen i 2014 inklusive felleskostnader er beregnet til kr 1 694 pr. kvm (+ kjellerareal kr 574 pr. kvm) i Vaskerelven 39 og kr 2 278 pr kvm for Markeveien 1 A.

Ved utgangen av 2013 hadde SIU en arealbruk på 32,3 kvm pr ansatt. Med nye oppgaver i 2014 vil arealbruken være omkring 28 kvm pr ansatt. Nåværende lokaler er ikke egnet for ytterligere ekspansjon. SIU har startet arbeidet med å anskaffe nye og arealeffektive leide

lokaler fra 2016, innen leieavtalen for Vaskerelven 39 utløper. P.t. har ikke Statsbygg region Vest ledige arealer som SIU kan innplasseres i.

3.9 Samfunnssikkerhet og beredskap

SIU har arrangert en kriseøvelse og en IKT-sikkerhetsøvelse høsten 2013. KD avholdt et beredskapstilsyn hos SIU 6. september 2014. Erfaringene fra øvelsene og tilsynet er samlet i referat og rapporter og gir grunnlag for videre forbedring av rutinene og beredskapsplanen i SIU. Som følge av erfaringene fra 2013 er systemet for risikovurdering og sårbarhetsanalyser (ROS-analyse) endret. ROS-analysen for 2014 følges opp med konkrete tiltak for middels og høy risiko. SIU planlegger nye kriseøvelser for 2014, som en årlig foreteelse.

4 Planer for 2014

4.1 VPL 2014

Innledning:

Virksomhetsplanen for 2014 (VPL 2014) gir en oversikt over Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) sine planer for 2014. I tillegg til virksomhetsplanen foreligger følgende dokumenter for virksomhetsstyring i SIU:

- Strategi for 2012-2016.
- SIUs vedtekter
- Prop 1.S 2013-2014
- Tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet (KD) med målstruktur for 2014
- Avtaler med oppdragsgivere
- Årsplan med tilhørende aktivitetsplan (laveste nivå program/enhet/avdeling)
- Forretningsplan for SIU

Virksomhetsplanen gir også en oversikt over budsjettet for 2014 og langtidsbudsjett 2014-2016.

I 2011 ble det fastsatt nye vedtekter for SIU. SIUs styre har vedtatt en strategi for perioden 2012-2016, som vektlegger utviklingen av SIU som kompetansesenter. SIU innførte ny økonomimodell og ny IKT-plattform i 2012, og gjennomførte også en organisasjonsendring som innebærer en mer målgruppeinndelt organisering av fagavdelingene. Ny målstruktur for SIU ble gjort gjeldende fra 2013. I denne målstrukturen gir Kunnskapsdepartementet overordnede mål for SIU, med tilhørende styringsparametere.

SIUs virksomhetsplan for 2014 tar KDs målstruktur for organisasjonen som utgangspunkt. SIU legger til grunn organisasjonens egen tolkning av de overordnede målene og styringsparameterne gitt av KD, og definerer egne resultatmål og tiltak innenfor disse.

I 2013 arbeidet SIU på initiativ fra SIU-styret fram en forretningsplan for organisasjonen. Denne er et ledd i arbeidet med å håndtere faktiske og potensielle endringer i porteføljen av eksterne oppdrag. Den bidrar også til SIUs strategiske arbeid for å videreutvikle seg som et kompetansesenter for hele utdanningssektoren.

Forretningsplanen vektlegger fire hovedområder for videreutvikling de neste fem årene og virksomhetsplanen for 2014 reflekterer de samme fire hovedområdene:

- BRIKS+ Japan
- Kunnskapstriangelet
- Profilering og rekruttering
- Internasjonalisering i grunnopplæringen

I tillegg er implementeringen av Erasmus+ og SIUs arbeid for å se dette nye programmet i sammenheng med andre satsninger sentralt i 2014.

Virksomhetsplanen ble vedtatt av SIUs styre i februar 2014.

Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning.

SIUs vurdering av hovedmål 1

Hovedmål 1 er stort og vanskelig å måle. SIU ønsker å få fram i hvilken grad SIU bidrar til å påvirke forutsetningene for internasjonalisering i norsk sektor. Som Norges kompetansesenter for internasjonalisering av utdanning skal SIU være en viktig partner, pådriver og premissleverandør for norske myndigheter, utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører. Det har skjedd og skjer mye innenfor internasjonalt utdanningssamarbeid, og det er et kjernepunkt for SIU å bidra både til kunnskapsutvikling og til kunnskapsformidling, først og fremst gjennom SIUs nettsider, men også blant annet gjennom å tilby sektoren relevante arrangementer. Både intern kompetansebygging og kunnskapsutvikling i sektoren prioriteres av SIU i 2014. Et tverrfaglig prosjekt med sikte på å forbedre SIUs tilgang på og utnyttelse av statistikk og data og samtidig gjøre data mer tilgjengelige for andre, vil være en satsing i 2014.

Styringsparametere

- Kunnskapsbaserte innspill til politikkutforming
 - Leveranse på bestillinger inkl. råd til politikkutforming
 - Egne initiativ overfor myndigheter med oppspill til politikkutforming
 - Analyser: gjennomføre NOMA/NUFU tracerstudie, planlegge resultatanalyse i Erasmus+
 - Kvalitativ undersøkelse om internasjonalisering i grunnopplæringen
- Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering
 - Høy deltakelse (90% av måltall per arr.) og deltakertilfredshet (75% eller mer) på alle SIUs arrangementer
 - Formidling av SIUs rapporter/analyser til relevante målgrupper
 - Resultatformidlingsprosjektet i SIU gjennomføres i henhold til plan
 - To utgivelser av SIU-magasinet
 - Årlige internasjonaliseringskonferanser for høyere utdanning og grunnopplæringen (arrangeres første gang i 2015)
 - Samarbeid med lærerutdanningene videreutvikles
- Videreutvikling av kunnskap om prioriterte samarbeidsland
 - Etablering av landsider for prioriterte samarbeidsland på siu.no
 - Gjennomføring med høy deltakertilfredshet (75% el. mer) av ulike tiltak knyttet til samarbeid med prioriterte land: seminar, møter, delegasjonsreiser m.m

Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører

SIUs vurdering av hovedmål 2

SIU har en sentral rolle når det gjelder utvikling av effektive tiltak og virkemidler innen internasjonalisering, og ser det som en viktig del av kvalitetsutviklingen å sørge for at eksisterende og nye virkemidler tilpasses både norsk sektors behov og endrede nasjonale og internasjonale forutsetninger. SIU er i en unik posisjon til å se sammenheng mellom satsinger og effekter av ulike typer virkemidler, og vil jobbe bevisst for å utvikle virkemiddelapparatet med tanke på dette. Videreutvikling av koblingen mellom utdanning og forskning i internasjonalt samarbeid er et område som vil være i fokus også i 2014, med utgangspunkt i erfaringer fra blant annet UTFORSK, Nord-Amerika-programmet og CAPES-SIU-programmet.

I tillegg er det nødvendig å styrke kunnskapen om internasjonalisering i samarbeidet mellom utdanning og arbeidsliv for å kunne utvikle flere virkemidler som kan stimulere denne koblingen. På profileringsområdet skal SIU i enda større grad være et kompetansesenter som skaper merverdi i institusjonenes eget profileringsarbeid. Programforvaltning er i kjernen av SIUs virksomhet, og i 2014 vil arbeidet med nye Erasmus+ stå sentralt. SIU skal også arbeide for å videreutvikle Norges samarbeid med prioriterte land og regioner utenfor Europa, særlig Nord-Amerika og BRIKS+ Japan. I 2014 skal Kvoteordningen videreutvikles etter gjennomført evaluering. SIU vil være en sentral aktør i dette arbeidet.

Styringsparametere

- Effektiv forvaltning av programmer og ordninger.
 - Intern kvalitetsutvikling og harmonisering av programforvaltningen
 - Samordning av utlysninger innenfor høyere utdanning
 - Opprettholde et godt søknadsnivå både i antall og kvalitet til de enkelte utlysninger, med særlig blick på Erasmus+
 - Gjennomgå pågående program med ekstern oppdragsgiver med tanke på nye programfaser
 - Sikre måloppnåelse i Nord-Amerika-strategien og starte planlegging av perioden etter 2015
 - Videreutvikle konseptet for ut-mobilitet, særlig av nettstedet studeritlandet.no og markedsføre dette overfor utdanningssektoren
- Synergier mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon.
 - Utarbeide handlingsplan for kobling til arbeids/næringsliv
 - Bruke Canada som «case study» for koblingen utdanning – næringsliv
 - Videreutvikle UTFORSK

- Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet.
 - Videreutvikle konseptet og nettstedet studyinnorway
 - Etablere og videreutvikle samarbeidet med relevante nasjonale aktører
 - Videreutvikle omdømmeundersøkelsen 2014
 - Etablere prosjektgruppe med utgangspunkt i SIUs forretningsplan
 - Tiltak for kompetanseheving for sektoren
- Øke og målrette profileringssamarbeidet med prioriterte samarbeidsland
 - Sterkere intern samordning og felles målretting for tiltak mot satsningsland
- Samarbeid med sentrale aktører
 - Etablere og videreutvikle samarbeidet med relevante nasjonale aktører
 - Styrke internasjonalisering i læreplanverket
 - Gjennomføre europeisk seminar om utviklingssamarbeid sammen med CIMO og Nuffic
 - Gjennomføre nordisk samarbeidsprosjekt om komparativ analyse av Erasmus Charter for Higher Education 2013
 - Gjennomføre revidert omdømmeundersøkelse i samarbeid med NIFU
 - Videreføre dialog og samarbeid med institusjonsledelse, skoleeiere, skolemyndigheter og andre sentrale aktører: herunder minst 5 institusjonsbesøk på ledelsesnivå, faste møter med UHR, Forskningsrådet, Udir, nasjonale sentre mfl.
 - Styrke kontakten med andre departementer

Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag

SIUs vurdering av hovedmål 3

SIU skal ha økonomi- og personalforvaltning i henhold til gjeldende regelverk. Det har vært arbeidet grundig med forbedring av arkiv- og dokumentsystemet i SIU. Dette arbeidet fortsetter i 2014 for å gjøre systemet mer brukervennlig og effektivt. Arbeidet med nytt intranett vil ferdigstilles tidlig i 2014. SIU-skolen ble etablert i 2013 og favner kompetansebehov i organisasjonen på tvers av avdelinger og enheter. Dette videreføres i 2014. Arbeidet med å forebygge og redusere sykefravær fortsetter i 2014. SIU ønsker også å redusere bruk av midlertidige engasjementer. Økonomiforvaltningen er i stadig utvikling, og SIUs økonomimodell er et viktig verktøy når SIU skal vurdere nye prosjekter og oppdrag.

SIU har bygget opp sin organisasjon for å kunne oppfylle forpliktelsene som offentlig forvaltningsorgan med de krav regelverket setter. SIUs organisasjon er i dag tilpasset de krav som stilles til virksomheten, men organisasjonen er sårbar fordi nøkkelkompetanse til dels ligger hos enkeltpersoner. SIU skal rette seg etter det samme lov- og regelverk som store organisasjoner og vi ser at dette er svært ressurskrevende for en liten organisasjon. Kritisk størrelse på organisasjonen må løpende overvåkes, og vil være ett av flere momenter

når SIU vurderer nye prosjekter og oppdrag. I 2013 startet et program for lederutvikling i SIU, og dette arbeidet videreføres i 2014.

SIU har nylig vedtatt egen policy og styringssystem for informasjonssikkerhet, og vil i 2014 ha et høyt fokus på opplæring og etterlevelse i organisasjonen. SIU har i dette arbeidet fokusert særlig på pkt. 4.1 i Nasjonal strategi for informasjonssikkerhet, og har lagt stor vekt på å ivareta informasjonssikkerheten på en helhetlig og systematisk måte. IKT-arbeidet i SIU styrkes i 2014 både personal- og ressursmessig og vil være en sentral bidragsyter når det gjelder å oppnå en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene.

Styringsparametere

- Utvikling av SIU som en lærende organisasjon.
 - 15 kurs i regi av SIU-skolen
 - Gjennomføre lederutvikling
- Øke samhandlingen på tvers i organisasjonen.
 - Legge til rette for teamarbeid
 - Videreutvikling av søknads- og rapporteringssystemet Espresso for bedre utnyttelse av data og enda tettere integrering mot økonomisystemet
 - Oppgradering av sak- og arkivsystemet, med tilhørende rutiner
- Styrke intern kommunikasjon i SIU
 - Nytt intranett
 - Lansere HR-portalen
- Profesjonalisere SIU som oppdragsorganisasjon.
 - Utvikle en kostnadsmodell for oppdragsfinansiert aktivitet
 - Leveranse av eksterne oppdrag for f.eks. Nuffic, FMO
 - Oppjustere og modernisere SIUs grafiske profil for å styrke markedsføringen av SIU
 - Ansette jurist for å styrke kontraktsutforming og SIUs juridiske overbygning
- Midlertidighet og sykefravær
 - Sykefravær på under 5 %
 - Bemanningsplan
- Langsiktig økonomisk planlegging
 - Innkjøpsprosjektet
- Etterlevelse av policy for informasjonssikkerhet
 - Opplæring
 - Investeringer
 - Brukerundersøkelse

4.1.1 Plan for tildelt bevilgning 2014

Plan for tildelt bevilgning 2014

	Inntekter	Budsjett 2014
1	Videreført hovedtildeling (KD) kap 280.post 50	67 016
2	Videreført bevilgning kap 281. post 01	8 300
3	Videreført bevilgning kap 288. post 21	4 200
4	Videreført bevilgning kap 252. post 70	8 600
5	Supplerende tildelingsbrev kap 258. post 21 og kap. 288 post 21	1 200
6	Supplerende tildelingsbrev kap 281. post 01	7 000
7	Supplerende tildelingsbrev (statsbudsjettet 2013) kap 288. post 21	
8	Utsatt aktivitet (overføringer)	22 650
9	Prosjektmidler - øvrige etater stat	6 572
10	Prosjektmidler - bidrag fra andre	14 468
11	Avskrivninger	1 000
12	Andre inntekter	585
13	Herav tilskuddsmidler	-19 428
14	Sum inntekter	122 163

	Utgifter	
15	Lønnsbudsjett: Prosjektstillinger, Nasjonale eksperter & SIU felles	57 129
16	Avsetning kostnader for reisetid, feriedager og fleksitid.	1 900
17	Driftsbudsjett faste kostnader og avdelingsbudsjett.	18 741
18	Lønnsbudsjett nye satsninger	4 858
19	Driftsbudsjett strategiske satsninger	13 976
20	Driftsbudsjett øvrige bevilgninger og bidrag	17 520
21	Investeringer med avskrivninger	1 000
22	Sum utgifter	115 124

Strategiske satsinger i 2014

Tabellen viser hvilke strategiske satsinger SIU har prioritert i 2014. Disse tiltakene vil finansieres gjennom SIUs prosjekt- og tilskuddsportefølje, og ved interne midler bevilget over grunnbudsjettet. Se ellers til VPL for 2014 der disse satsingene er omtalt.

Tabell 11. Virkemiddelapparatet – Vedtatte budsjettavsetninger strategiske satsinger 2014

Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutviklingen i norsk utdanning	
1	Vurdering av virkemiddelapparatet
2	Resultatformidling
3	Analyse av effekter
4	Kunnskapsgrunnlaget
5	Profilering og rekruttering
6	Samarbeid med lærerutdanningen
7	Internasjonaliseringskonferansen 2015
8	Kvalitativ undersøkelse vedrørende internasjonalisering i grunnsopplæringen
9	Årskonferanse grunnsopplæringen
Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører	
10	BRIKS og Japan
11	Erasmus+
12	Utdanningssamarbeid med Nord-Amerika
13	Samarbeid med sentrale aktører
14	Omleggingen av Norgeskunnskapsordningen
Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sitt samfunnsoppdrag	
15	Gjennomgående strategiske satsinger
	Personal, økonomi, IKT, kontrakter og kommunikasjon

4.2 Risikovurdering 2014

Risikostyring er en kontinuerlig prosess med den hensikt å identifisere trusler og muligheter i forhold til fastsatte mål, og å styre risikoen mot et akseptabelt nivå slik at det gis rimelig sikkerhet for at målene oppnås. Risikovurdering 2014 skal gjennomgås hvert tertial og ellers ved behov av ledergruppen ved SIU. Ved vesentlige endringer skal styret behandle en revidert utgave av Risikovurdering 2014.

Rutiner for risikostyring er også dokumentert i SIU sitt interne kvalitetssystem, KVASS, med tittelen ["Prosedyre for risikostyring i SIU"](#).

Fastsette målsettinger og kritiske suksessfaktorer

Kritiske suksessfaktorer 2014 (KSF) - forhold som er svært viktige for å nå målene for SIUs virksomhet.

- KSF 1: SIU skal inngå nye avtaler for program som sikrer at SIU og oppdragsgivers behov og interesser er ivaretatt, mens de samtidig er relevante for de ulike målgruppene.
- KSF 2: SIU skal ha kunnskap om behov, prioriteringer og utfordringer overfor alle prioriterte målgrupper
- KSF 3: SIU skal ha et godt samarbeid med andre sentrale aktører
- KSF 4: SIU skal ha tilgang til nødvendig og relevant kompetanse og ressurser
- KSF 5: SIU skal ha en organisering og systemverktøy som gir effektiv forvaltning

Definisjon av «trussel»: det som truer/hindrer oppnåelse av suksess (KSF)/ Ethvert forhold eller enhver enhet med potensiale til å forårsake en uønsket hendelse.

Definisjon av «uønsket hendelse»: Hendelse som kan medføre tap av verdier (tap av verdier kan gjelde liv/helse, miljø, materielle verdier, funksjoner, samfunnsverdier eller omdømme).

Sannsynlighet og konsekvens

- S: Sannsynlighet - Sannsynligheten for at en hendelse som påvirker et mål skal inntreffe.
- K: Konsekvens - Et uttrykk for effekten en intern eller ekstern hendelse har på et mål.

Konsekvensen kan måles kvantitativt (f.eks. i kroner) eller gis en mer kvalitativ beskrivelse.

Risiko= S x K

Sannsynlighet – Frekvensvurdering

Gradering		Frekvens
1	Svært lite sannsynlig	En gang hvert 100 år
2	Lite sannsynlig	En gang hvert 10 år
3	Sannsynlig	En gang hvert år
4	Ganske sannsynlig	Mer enn en gang hvert år
5	Svært sannsynlig	Mer enn 10 ganger hvert år

Konsekvensvurdering

Gradering		Finansiell
1	Ubetydelig	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på < 1 %
2	Liten	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på > 1 %
3	Moderat	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på > 5 %
4	Alvorlig	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på > 10 %
5	Svært alvorlig	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på > 25 %

Gradering		Operasjonell
1	Ubetydelig	Noen få interessenter betrakter SIUs forvaltning som ikke relevant/ mener at rollen som kompetansesenter fylles på en utilfredsstillende måte
2	Liten	Færre enn 5 % av interessenter betrakter SIUs forvaltning som ikke relevant/ mener at rollen som kompetansesenter fylles på en utilfredsstillende måte
3	Moderat	Mellom 5 og 10 % av interessenter betrakter SIUs forvaltning som ikke relevant/ mener at rollen som kompetansesenter fylles på en utilfredsstillende måte
4	Alvorlig	Mellom 10 og 25 % av interessenter betrakter SIUs forvaltning som ikke relevant/ mener at rollen som kompetansesenter fylles på en utilfredsstillende måte
5	Svært alvorlig	Mer enn 25 % av interessenter betrakter SIUs forvaltning som ikke relevant/ mener at rollen som kompetansesenter fylles på en utilfredsstillende måte

Gradering		HMS (Helse, miljø og sikkerhet)
1	Ubetydelig	Korte fravær (under 5 dager)
2	Liten	Korttidsfravær totalt < 2 %, langtidsfravær < 5 %
3	Moderat	Bortfall av tjenester grunnet korttidsfravær > 2 %, langtidsfravær < 5 %
4	Alvorlig	Bortfall av tjenester grunnet korttidsfravær > 2 %, langtidsfravær > 5 %
5	Svært alvorlig	Fravær som setter en vesentlig del av mennesker og anlegg ut av spill

Definere akseptkriterier for risiko

Akseptkriterier, eksempler:

Finansiell: aksepterer ikke «Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på 25 %» «En gang hvert år»

Operasjonell: Aksepterer ikke at «Mellom 10 og 25 % av interessenter betrakter SIUs forvaltning som ikke relevant/ mener at rollen som kompetansesenter fylles på en utilfredsstillende måte» «Mer enn en gang hvert år»

HMS: Aksepterer ikke «Bortfall av tjenester grunnet korttidsfravær > 2 %, langtidsfravær > 5 %» «En gang hvert år»

Akseptkriteriene som blir definert bestemmer «fargeleggingen» av risikomatrisene.

Finansiell

5					
4					
3					
2					
1					
Sannsynlighet/ Konsekvens	1	2	3	4	5

Operasjonell

5					
4					
3					
2					
1					
Sannsynlighet/ Konsekvens	1	2	3	4	5

HMS

5					
4					
3					
2					
1					
Sannsynlighet/ Konsekvens	1	2	3	4	5

Vurdering av risiko

- Identifisere mulige trusler - bestemme realistiske og typiske trusler
- Hver enkelt trussel gis en verdi for risiko (frekvens og konsekvens sammenstilles)
- Trusler presenteres i risikomatriser, en for hver konsekvenskategori
- Grønne felt tilsvarer risiko innenfor definerte akseptkriterier
- Gule felt har middels risiko og gir grunnlag for tiltak (Kost-nytte vurderes).
- Røde felt – uakseptabel risiko som krever ulike tiltak for å redusere risikoen

Kons.	Trussel		S (1-5)	K (1-5)	Risiko	Motvirkende tiltak
Mål 1 <i>SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning</i> <ul style="list-style-type: none">• Delmål 1. Utvikle kunnskapsgrunnlaget for politikk- og strategiutforming gjennom analyser av resultater og effekter av programmene og andre internasjonaliseringstiltak, utvikling av trender nasjonalt og internasjonalt• Delmål2. Øke formidling og etablere/styrke fora for dialog, erfaringsutveksling og kompetansebygging i utdanningssektoren• Delmål 3. Være en sentral aktør for utvikling og oppfølging av tiltak og virkemidler for internasjonalisering av norsk utdanning.						
O	1.1	Manglende prioritering av interne ressurser til utredning og analyse	4	3		«Bemanningsplan for SIU 2014». En analyse av SIUs ressursbehov for 2014. pr. avd. og en foreløpig bemanningsplan ift langtidsbudsjett 2014-16.
O	1.2	For lav kvalitet og liten relevans på SIUs utredningsarbeid	1	4		
O/ F	1.3	Manglende levering på formidlingsoppdrag	3	3		Dette er vurdert til Ikke å være relevant i 2014
O	1.4	Manglende kunnskapsgrunnlag for nye oppgaver i Erasmus+	2	4		
O	1.5	Manglende kunnskapsgrunnlag for å bidra til internasjonalisering i sektoren	3	4		Utarbeide prosjektplan som omfatter kartlegging og handlingsplan for arbeidet med utdanning-næringsliv med utgangspunkt i SIUs forretningsplan. Egen budsjettpost.
O	1.6	Informasjon er ikke tilpasset behovet i alle deler av utdanningssektoren	3	3		Utgår, jf 1.8
O	1.7	Potensielle søkere oppfatter ikke programmene som attraktive	2	2		
O	1.8	Informasjon om program når ikke målgruppe	2	4		Kontinuerlig overvåking/evaluering. Utarbeide handlingsplan ved melding om avvik
O	1.9	Manglende kjennskap i sektoren til SIUs virksomhet	3	3		Målgrupperettet kommunikasjonstiltak, eks. infoskriv til barnehagesektoren
O	1.10	Seminarer og konferanser holder ikke tilstrekkelig kvalitet	1	3		
O	1.11	Manglende prioritering for institusjonsledelsen til SIUs arrangement og kurs				

Kons.	Trussel		S (1-5)	K (1-5)	Risiko	Motvirkende tiltak
	Mål 2 SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører <ul style="list-style-type: none">• Delmål 1. Som nasjonalt kontor for tilskuddsforvaltning innenfor utdanning skal SIU videreutvikle seg som en profesjonell og effektiv forvalter.• Delmål 2. Sikre samsvar mellom politiske prioriteringer og tiltak, bl.a. bidra til en kobling mellom forskning og utdanning (og innovasjon) i relevante program.• Delmål 3. Styrke profileringen av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland gjennom samarbeid med utdanningsinstitusjonene og andre relevant aktører.					
F	2.1	Manglende rolleavklaring med sentrale aktører i Norge	1	3		
F	2.2	Ikke erstatning for programavtaler som utløper	1	3		Ikke relevant i 2014. Starte arbeid med oversikt over avtaler som utløper etter 2014 og igangsette tiltak
F	2.3	Mangel på forhandlingskompetanse	2	3		Bedre samspillet mellom ØKO og fagavdelingene, og sikre tidlig involvering. Fokusområde også i Kontraktprosjektet.
F	2.4	Manglende finansiering pr. oppdrag/oppgave	2	2		
F	2.5	Ufullstendige og uensartede kontrakter med tilskuddsmottakere (som kan gi tap og mislighold)	3	4		Kontraktprosjektet: beskrivelse og handlingsplan for ensartede kontrakter. Tilføring av juridisk kompetanse
O	2.6	Begrensede ressurser innen profilering	4	4		Bemanningsplan SIU 2014 (if 1.1)

Kons.	Trussel		S (1-5)	K (1-5)	Risiko	Motvirkende tiltak
Mål 3 <i>SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sitt samfunnsoppdrag</i> <ul style="list-style-type: none">• Delmål 1. Effektiv og profesjonell forvaltning og administrasjon.• Delmål 2. Bedre samhandling og intern kommunikasjon for å løse SIUs oppgaver for å utnytte, bevare og videreutvikle kunnskap og kompetanse i organisasjonen.• Delmål 3. Bygge et SIU for fremtiden.						
O	3.1	Mangel på forvaltningskompetanse	2	3		SIU-skolen (handlingsplan i VPL) En helhetlig kompetanseutviklingsplan for ansatte i SIU, rulleres pr år, del av langtidsbudsjett 2014-16. Egen budsjettpost.
O	3.2	Manglende fagkompetanse	4	2		SIU-skolen (jf 3.1)
O	3.3	Manglende systemkompetanse	3	3		SIU-skolen (jf 3.1)
O	3.4	Manglende kompetanse og kapasitet på anskaffelsesområdet	2	4		Bemanningsplan SIU 2014 (jf 1.1), SIU-skolen (jf 3.1). Kjøp av tjenester vurderes fortløpende
O	3.5	Feilansettelser	1	3		Kontinuerlig fokus på å forbedre rekrutteringsprosessene og oppfølging av nytilsatte
O	3.6	Få kvalifiserte kandidater til utlyste administrative stillinger	3	2		Markedsføre SIU som attraktiv arbeidsplass

O	3.7	Manglende institusjonalisering av kunnskap	2	2		SIU-skolen (jf 3.1), intranett, utvikle gode arenaer for samarbeid og erfarings-utveksling
O	3.8	Svikt i systemer og verktøy	2	4		«Handlingsplan IKT»: dokumentet beskriver motvirkende tiltak
O	3.9	Tilgjengelighet for brukere til SIUs data og statistikk	4	3		Utarbeide prosjektplan for statistikkprosjekt. Egen budsjettpost.
O	3.10	Kostnadsdrivende dobbeltarbeid (pga. manglende koordinering)	2	2		
O	3.11	Manglende omstillingsevne	2	2		
O	3.12	Mangel på kvalitetsstyring og forbedring av kjerneprosesser	2	4		Handlingsplan for årlig oppfølging av kjerneprosesser, SIU-skolen (jf 3.1)
O	3.13	Manglende oppfølging av system for planlegging, styring og rapportering gjennom året	3	3		Gjennomgå eksisterende praksis og vurdere innføring av dokument for oppfølging av VPL pr tertial. Utvikling av Økonomihåndboken
F	3.14	Kritisk størrelse	2	4		Gjennomgå prosessene og videreutvikle kompetanse. Tilpasse bemanning, organisering og kompetanse til SIUs skiftende behov og økonomiske handlingsrom
O	3.15	Mangel på ressurser/ skjev ressursfordeling	2	4		Budsjettprosessen med langtidsbudsjett og bemanningsplan for SIU (jf 1.1)
O	3.16	Brudd på etisk standard/ verdier i SIU	2	2		
O/ HMS	3.17	Mangel på tydelig og enhetlig ledelse	3	3		«Lederutviklingsprogrammet 2013/14»
HMS	3.18	Manglende kjennskap til rutiner for beredskap og krisehåndtering	2	5		Bruke erfaringene fra kriseøvelsene og se på mulighetene for forenklede rutiner
HMS	3.19	Mangel på positiv organisasjonskultur	2	4		Handlingsplan pr avdeling for oppfølging av medarbeider-undersøkelsen, også for SIU som helhet
HMS	3.20	Høyt korttidsfravær	2	3		Handlingsplan for SIU som IA-bedrift (forebyggende tiltak)
HMS	3.21	Høyt langtidsfravær	2	4		Handlingsplan for SIU som IA-bedrift
HMS	3.22	Uavklarte roller/ansvarsforhold	3	3		God interninformasjon, medarbeidersamtaler, SIU-skolen (jf 3.1), definerte stillingskriterier. Utvikle en god balanse og forutsigbarhet
HMS	3.23	Svikt i HMS-systemet	1	3		Handlingsplan HMS 2014 (AMU)
HMS	3.24	Mobbing på arbeidsplassen	4	4		Tiltaksplan mot mobbing, nye rutiner for varslings
F	3.25	Misligheter	1	2		

Finansiell

5					
4				2.6	
3				2.5	
2		2.4	2.3	3.14	
1			2.1, 2.2		
Sannsynlighet/ Konsekvens	1	2	3	4	5

Operasjonell

5					
4		3.2	1.1, 3.9		
3		3.6	1.3, 1.6, 1.9, 3.3, 3.13, 3.17	1.5	
2		1.7, 3.7, 3.10, 3.11, 3.16	3.1	1.4, 1.8, 3.4, 3.8, 3.12, 3.15	
1			1.10, 3.5	1.2	
Sannsynlighet/ Konsekvens	1	2	3	4	5

HMS

5					
4				3.24	
3			3.17, 3.22		
2			3.20	3.19, 3.21	3.18
1		3.25	3.23		
Sannsynlighet/ Konsekvens	1	2	3	4	5

5 Vedlegg

5.1 Statistikk over programaktiviteten

Tabell 1. Søknader til LLP og KD-finansierte ordninger. Tildelinger i parentes

Program	2011	2012	2013
CAPES-SIU	-	-	22 (8)
Nord-Amerika			
partnerskap	-	58 (12)	-
prosjektmidler	63 (18)	85 (20)	41 (14)
Kina	-	20 (8)	-
Internasjonale fellesgrader	-	16 (3)	5 (3)
forberedende besøk			3
Norgeskunnskap			
semesterstipend	55 (45)	79 (48)	77 (41)
undervisnings- og arrangementsstøtte	94 (93) ²	72 (67)	64
UTFORSK			39 ³ (8)
Toulouse-avtalene			
Comenius			
partnerskap	159 (92)	175 (103)	188 (100)
elevmobilitet	5 (4) skoler / 15 (15) elever	6 (6) skoler/18 (16) elever	7 (5) skoler/ 22 (16) elever
lærerassistent	18 (14)	15 (12)	12 (11)
etterutdanning	218 (135)	138 (101)	159 (140)
Leonardo da Vinci			
mobilitet	80 (69)	84 (75)	68 (61)
partnerskap	50 (24)	34 (13)	44 (21)
videreutvikling		2 (2)	11 (4)
Grundtvig			
partnerskap	36 (22)	34 (24)	65 (29)
individuelle stipend	97 (55)	77 (52)	87 (59)
Gjør det!	24 (23)	26 (25)	15 (15)

Tabell 2. Søknader til UD og NMR-finansierte programmer. Tildelinger i parentes

Program (oppdragsgiver)	2011	2012	2013
Russland (UD)			
langvarige prosjekt	-	(8)	12 (6)
avgrensede midler	-	25 (14)	9 (7)
Eurasia (UD)			
langvarige prosjekt	13 (8)	(6)	-
avgrensede midler	9 (9)	18 (11)	20 (11)
Nordområdestipend (UD)			
Nordområdeprogrammet (UD)			
langvarige prosjekt			17 ⁴
avgrensede midler			24
forberedende besøk			1 (0)
NMR Russland		22 (8)	22 ⁵
Nordplus (NMR) ⁶	92 (67)	110 (59)	
Nordic Master (NMR)			

² Fra høsten 2011 ble det innført felles søknadskjema for undervisnings- og arrangementsstøtte som gjorde det mulig å søke om støtte til flere aktiviteter i samme skjema. Dette forklarer hvorfor antall søknader er gått ned.

³ 9 søknader ble avvist på formelt grunnlag slik at programstyret til slutt behandlet 30 søknader.

⁴ Tildeling i 2014

⁵ Tildeling i 2014

⁶ Antall søknader koordinert av norske institusjoner. Antall innvilgede prosjekter i parentes. Dette gir ikke noe fullgodt bilde på norsk deltakelse i Nordplus, da det ikke fanger opp alle prosjekter norske institusjoner deltar i og som er koordinert av institusjoner fra andre land.

Tabell 3. Tabell: Erasmus mobilitet og Intensivprogram

		09-10	10-11	11-12	12-13	13-14
Studentmobilitet		1356	1529	1690	1706	N/A
	Studier	1262	1450	1542	1603	N/A
	Praksis	94	79	148	103	N/A
Ansattmobilitet		560	613	659	776	N/A
	Ansattmobilitet	197	211	253	350	N/A
	Lærermobilitet	363	402	406	426	N/A
Erasmus Intensivprogram						
	Antall søknader					
	Antall innvilgede	8	8	12	10	7

Tabell 4. Toulouse-avtalene: søknader og opptak 2009 -2013

Tabellen viser antall søkere til de studieprogrammene tilrettelagt for norske studenter ved hhv. INSA Toulouse (ingeniørstudier) og Université Toulouse 1 Sciences Sociales (UT1) (økonomistudier). Dersom det er for få kvalifiserte søkere, starter ikke programmene. Det var årsaken til at det ikke var opptak ved UT1 høsten 2013.

	År	2009	2010	2011	2012	2013
INSA	Søkt	23	16	13	30	39
	Begynt	12	4	7	14	18
UT1	Søkt	9	17	23	12	12
	Begynt	3	14	14	9	0

Tabell 5. Kvotordningen: kvotestudenter pr. land i perioden 2009 – 2013. A) Studenter fra land i sør:

Land	2009	2010	2011	2012	2013
Afghanistan	0	0	0	1	0
Algerie	0	0	0	1	1
Bangladesh	16	16	18	30	27
Bhutan	5	5	5	1	0
Bolivia	2	4	4	3	1
Botswana	2	1	0	0	0
Brasil	0	3	3	4	6
Burkina Faso	1	1	0	1	1
Chile	0	1	0	0	0
Colombia	6	6	4	3	2
Congo	0	0	0	0	1
Costa Rica	3	0	0	0	0
Cuba	0	0	1	2	3
Dominikanske republikk	1	1	2	0	2
Ecuador	2	1	0	0	0
Egypt	4	5	4	7	8
Elfenbenskysten	3	2	2	0	0
Eritrea	0	0	0	0	1
Etiopia	120	115	120	121	120
Filippinene	2	1	0	0	0
Gambia	3	3	3	1	2
Ghana	93	93	84	96	110
Guatemala	4	1	3	2	1
Honduras	1	0	0	0	0
India	10	11	16	16	13
Indonesia	28	26	23	28	21
Irak	1	0	1	2	2
Iran	1	4	5	2	1
Jordan	1	1	0	0	1
Kambodsja	1	0	0	1	1
Kamerun	9	13	15	10	8
Kenya	24	20	21	19	17
Kina	114	118	98	65	49
Liberia	0	0	0	1	1
Madagaskar	1	1	2	3	5
Malawi	18	15	14	18	19
Maldivene	1	1	0	0	0
Mali	1	2	2	2	1
Marokko	0	0	0	0	2
Mongolia	1	1	2	0	0

Mosambik	2	2	2	7	8
Myanmar	2	2	2	3	3
Namibia	7	7	6	2	3
Nepal	42	47	57	42	32
Nicaragua	3	2	3	1	2
Nigeria	0	1	2	3	3
Pakistan	11	6	6	2	6
Palau	0	1	1	0	0
Palestinske selvstyreområder	12	9	5	7	7
Peru	3	5	3	3	3
Rwanda	0	1	2	4	6
Sierra Leone	1	0	0	0	0
Solomon Islands	0	0	0	1	1
Sri Lanka	16	14	19	28	23
Sudan	23	27	30	22	24
Swaziland	0	0	0	0	0
Sør Afrika	7	9	10	7	5
Sør Sudan	0	0	0	3	4
Taiwan	1	1	1	0	0
Tanzania	65	82	89	82	67
Thailand	4	4	0	3	2
Tunisia	0	0	0	1	0
Uganda	67	51	56	58	66
Vietnam	26	26	27	36	41
Yemen	1	1	2	2	2
Zambia	18	13	28	35	43
Zimbabwe	8	5	4	3	1
Totalt Sør	799	788	807	795	779

Tabell 6. Kvotordningen: kvotestudenter pr. land i perioden 2009 – 2013. B) Studenter fra land på Vest-Balkan, i Øst-Europa og Sentral-Asia (øst)

Land	2009	2010	2011	2012	2013
Albania	8	8	10	9	11
Armenia	0	0	0	4	6
Aserbajdsjan	11	15	13	15	14
Bosnia & Herzegovina	1	1	0	5	6
Georgia	7	10	13	22	24
Hviterussland	4	5	5	1	0
Kazakhstan	2	5	6	0	0
Kirgisistan	3	4	6	3	2
Kosovo	7	0	7	6	6
Kroatia	4	8	8	3	0
Makedonia	4	5	4	3	7
Moldova	1	2	4	5	6
Romania	4	1	0	0	0
Russland	123	133	125	159	157
Serbia	28	21	27	1	0
Serbia and Montenegro	3	14	0	0	0
Tadsjikistan	1	1	1	2	2
Ukraina	24	29	28	41	44
Usbekistan	1	0	1	4	3
Totalt Øst	236	262	258	283	288

Tabell 7. Oversikt over elevmobilitet, tildelt støtte/ulike ordninger 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Comenius partnerskap	1170	1490	1354	1674	2232
Comenius individuell mobilitet		10	15	16	17
Leonardo partnerskap	224	292	324	188	
Leonardo mobilitet (elev/lærling)	615	697	684	972	
Nordplus junior*	356	363	454	677	
Gjør det! *	195	167	177	174	101

*Lavt tall skyldes overgang til nytt system

Tabell 8. Antall genererte Europass fagbeskrivelse, vitnemålstillegg, mobilitetsdokument, CV og språkpass 2010- 2013

	2010	2011	2012	2013
CV	5893	7178	9294	10142**
Språkpass	142	39	180	65
Fagbeskrivelse	8700	4587	10310	
Vitnemålstillegg	35001	29693	39324	33299***
Mobilitet	504	640	311*	691

** Tall til og med november 2013

*** Foreløpig tall. Frist for rapportering 15. februar 2014

Tabell 9. Søkere, innvilgede søknader og studenter som begynner på intensivkurs og årskurs i Caen

	2010	2011	2012	2013
Intensivkurs				
søkere	15	24	32	24
innvilgede søknader	15	24	32	24
studenter som begynner	11	14	17	15
Årskurs				
søkere	24	31	28	24
innvilgede søknader	24	31	28	23
studenter som begynner	16	14	20	18

Tabell 10. Søkertall 2010-2013 Pestalozzi (tildelte søknader i parentes)

	2010	2011	2012	2013
Norske søknader til seminar i Europa	11 (8)	8 (4)	19 (7)	8 (2)
Europeiske søknader til seminar i Norge	53 (25)	46 (17)	73 (15)	77 (15)
Norske søknader til seminar i Norge	11 (11)	2 (2)	4 (4)	5 (5)
Norske søknader til seminar ved Wergelandsenteret	3 (3)	1 (1)	0	0

Tabell 11. Comenius partnerskap fordelt på type opplæringsinstitusjon 2013

Opplæringstrinn	Søknader	Innvilget
Barnehage	4	1
Grunnskole	89	45
Videregående opplæring	93	48
Andre (kompetansesenter)	2	2

Tabell 12. Comenius partnerskap søknader med geografisk fordeling

Fylke	2009	2010	2011	2012	2013
Østfold	4	3	5	8	
Akershus	24	18	19	23	
Oslo	4	9	10	9	
Hedmark	5	5	7	4	
Oppland	8	13	7	8	
Buskerud	3	3	7	8	
Vestfold	6	8	11	5	
Telemark	5	2	2	2	
Aust-Agder	3	1	8	6	
Vest-Agder	2	4	7	6	
Rogaland	17	15	13	21	
Hordaland	20	18	13	25	
Sogn og Fjordane	3	6	5	11	
Møre og Romsdal	4	15	9	13	
Sør-Trøndelag	8	8	14	6	
Nord-Trøndelag	6	5	4	4	
Nordland	8	5	11	9	
Troms	7	3	5	6	
Finnmark	1	2	1	0	
Svalbard	0	0	1	0	

**Tabell 13. Comenius partnerskap 2010-2013 fordelt på år
(innvilgede søknader i parentes)**

Søknader	2010	2011	2012	2013
Comenius partnerskap	146 (94)	159 (92)	175 (103)	188 (104)

Tabell 14. Comenius søknader 2010-2013 til individuell elevmobilitet og lærerassistentordningen (innvilgede søknader i parentes)

Søknader	2010	2011	2012	2013
Elevmobilitet	3 (3) skoler / 10 elever	5 (4) skoler / 15 (15) elever	(6) skoler / 18 (16) elever	7 (5) skoler / 22 (16) elever
Lærerassistent	16 (12)	18 (14)	15 (12)	12 (11)

**Tabell 15. Søknader til Comenius etterutdanning 2010-2013
(innvilgede søknader i parentes)**

	2010	2011	2012	2013
Søknader	220 (160)	218 (135)	138 (101)	159 (140)

Tabell 16. Leonardo da Vinci. Søknader 2012-2013 (innvilgede søknader i parentes)

	2010	2011	2012	2013
Mobilitet	92 (75)	80 (69)	(75)	68 (61)
Partnerskap	45 (20)	50 (24)	34 (13)	44 (21)
Videreutvikling	11 (5)	9 (5)	2 (2)	11 (4)

Tabell 17. Leonardo da Vinci mobilitetssøknader 2010-2013

	Antall søknader				Antall personer			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
IVT	59	53	64	49	1982	1841	2253	2183
PLM	6	9	6	6	123	263	183	258
VETPRO	27	18	14	12	581	396	338	340
Total	<i>92</i>	<i>80</i>	<i>84</i>	<i>67</i>	<i>2686</i>	<i>2500</i>	<i>2774</i>	<i>2781</i>

Tabell 18. Søknader fordelt på programfag til Leonardo da Vinci mobilitetsprosjekt 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Helse og oppvekst	28	32	26	23	22
Restaurant- og matfag	19	21	17	18	17
Bygg- og anleggsteknikk	11	18	12	12	7
Teknisk og industriell produksjon	9	14	11	7	8
Naturbruk	11	13	7	10	8
Design og håndverk	9	11	5	8	8
Elektrofag	10	9	6	10	4
Service og samferdsel	13	8	9	9	8
Medier og kommunikasjon	3	6	4	5	7
Ikke spesifisert	1	4	6	6	7

Tabell 19. Søknader til Leonardo da Vinci mobilitetsprosjekt 2009 – 2013. Fylkesvis fordeling

	2009	2010	2011	2012	2013
Aust-Agder	0	1	0	1	
Buskerud	1	1	0	1	
Finnmark	6	8	5	3	
Hedmark	4	4	5	3	
Hordaland	14	16	10	6	
Møre og Romsdal	10	9	7	7	
Nordland	8	13	10	11	
Nord-Trøndelag	5	6	8	8	
Oppland	11	7	5	5	
Oslo og Akershus⁷	3	4	6	8	
Rogaland	6	6	5	8	
Sogn og Fjordane	5	6	3	4	
Sør-Trøndelag	4	3	4	7	
Telemark	0	0	0	0	
Troms	2	1	3	2	
Vest-Agder	2	1	3	1	
Vestfold	6	8	8	8	
Østfold	1	2	2	1	

⁷ Før 2011 er det vanskelig å finne separate tall for Oslo og Akershus, derfor er de slått sammen i tabellen.

Tabell 20. Deltakelse i Leonardo partnerskap 2009-2013 fordelt på institusjonstype

	2009	2010	2011	2012	2013
Videregående skole	12	18	17	14	11
Opplæringskontor	5	6	5	4	-
Høyskoler/ fagskoler			7	5	6
Bedrift	4	5	5	4	7
Fylkeskommune			7		4
Andre offentlige foreninger	17	16	9	7	17

Tabell 21. Søknadsoversikt 2009-2013 fordelt på antall norske koordinatore og mobiliteter

	2009	2010	2011	2012	2013
Søknader	38	45	50	34	44
Norsk koordinator	4	8	6	2	3
Mobiliteter	384	570	676	512	604

Tabell 22. Søknader til Leonardo da Vinci partnerskap 2009-2012. Fylkesvis fordeling.

	2009	2010	2011	2012	2013
Aust-Agder	0	1	2	0	
Buskerud	0	2	0	1	
Finnmark	1	0	0	1	
Hedmark	1	2	3	0	
Hordaland	8	12	7	5	
Møre og Romsdal	0	1	2	2	
Nordland	5	1	1	3	
Nord-Trøndelag	0	5	1	0	
Oppland	1	0	2	3	
Oslo og Akershus⁸	15	9	17	9	
Rogaland	1	5	3	3	
Sogn og Fjordane	3	2	3	0	
Sør-Trøndelag	1	2	1	3	
Telemark	0	2	2	0	
Troms	0	0	0	1	
Vest-Agder	0	1	3	2	
Vestfold	1	1	1	0	
Østfold	0	0	0	1	

⁸ Før 2011 er det vanskelig å finne separate tall for Oslo og Akershus, derfor er de slått sammen i tabellen.

Tabell 23. Leonardo da Vinci videreutvikling. Søknadsmengde og godkjente prosjekt 2010-2012.

	2010	2011	2012	2013
Antall søknader	9	11	2	11
Godkjente prosjekter	5	5	2	4

Tabell 24. Grundtvig-søknader 2009-2012 (antall innvilgede søknader i parentes)

	2009	2010	2011	2012	2013
Partnerskap	35 (21)	24 (16)	36 (22)	(24)	65 (29)
Individuelle stipend	69 (36)	84 (37)	97 (55)	77 (52)	87 (59)
kontaktseminar	12 (12)	22 (14)	22 (18)	19 (17)	

Tabell 25. Søkere til studieprogrammet 2009-2013 fordelt på søkergruppe

	2009	2010	2011	2013
Rektorer	11	15	17	
Avdelingsledere	9	10	9	
Fylkesadministrasjon	3	14	8	
Utdanningsdirektoratet	2	1	3	
UH-sektoren	5	2	4	
Andre	7	10	6	

5.2 Andre vedlegg: publikasjoner

SIUs rapportserie 2013:

Rapport 1/2013	Forbindelser mellom internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid. Motivasjoner, modeller og erfaringer
Rapport 2/2013	Internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler 2012
Rapport 3/2013	Internasjonal profil? Strategier for internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler
Rapport 4/2013	Landrapport Brasil
Rapport 5/2013	Landrapport India

Andre rapporter og utgivelser:

Mobilitetsrapporten 2012

SIU-magasinet 1/2013, rettet mot høyere utdanning.

SIU-magasinet 2/2013, rettet mot grunnutdanningen.

Samarbeid med land i Europa: «Living And Learning – Exchange Studies Abroad»

Forbindelser mellom internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid

Omdømmeundersøking blant internasjonale studenter i Norge 2012

SIU Årsmelding 2012

Europeisk utdanningssamarbeid 2007-2013: Programmet for livslang læring (LLP)

Internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler 2012

Internasjonal profil? Strategier for internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler

Erasmus: Praxisopphold i utlandet (Brosjyre)

The Eurasia Programme (Brosjyre)